Jaargang 111. Vrijdag, 18 Junij 1852. No. 49.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

AANBESTEDINGEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *roningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITEERDE, bij *enkele inschrijving*

aan te besteden:

1. Het HERSTELLEN van METSELWERKEN aan de VALMUREN, BOGEN, enz. aan het Zuiderdiep, en wel oornamelijk aan het gedeelte, dat gelegen is aan de Westijde van den Heerepoortenboog.

2. IDEM de WALMUREN aan de Zuider- en Noorderaven, van den Apoortenboog tot aan den Kijk-in-'t Jatsoog, met uitzondering van de muurwerken der Sluis en raaibrug.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen, van heden, r SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen.

De *op zegel* geschreven Biljetten, voor *ieder perceel afzonrlijk*, ingerigt overeenkomstig hetgeen daaromtrent bij het estek is bepaald, zullen, vóór of uiterlijk op DINGSDAG den 9sten Junij 1852, aan het RAADHUIS moeten worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing aan en laagsten inschrijver op ieder perceel, zal in het openbaar laats hebben op WOENSDAG den 30sten Junij 1852, des oormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van et RAADHUIS.

GRONINGEN, 17 Junij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS van de Gemeente *roningen* brengen bij deze ter kennis van de BELASTINGCHULDIGEN, dat het door den Heer STAATSRAAD, OMMISSARIS des KONINGS in de Provincie *Groningen*, ij besluit van den 10den Junij 1852, no. 20, gearresteerd n invorderbaar verklaard SUPPLETOIR KOHIER van het **PATENTREGT**, over het vierde kwartaal van et dienstjaar 18$\frac{51}{52}$, van deze Gemeente, op heden aan den ONTVANGER der DIRECTE BELASTINGEN in deze Gemeente ter invordering is ter hand gesteld, en dat ieder erpligt is zijnen aanslag op den bij de Wet bepaalden voet e voldoen. Voorts worden de belanghebbenden herinnerd, at, bijaldien zij mogten vermeenen bij hunnen aanslag bewaard te zijn, zij hunne klagten deswege moeten indienen, *innen drie maanden na heden*, en dat die klagten moeten vorden geschreven op zegel, gerigt aan Heeren Gedeputeerde Staten, en worden bezorgd bij den Heer Controleur der Directe Belastingen te *Groningen*.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen* den 15den Junij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

SCHUTTERIJ.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, — gezien hebbende art. 10 en 11 der Wet van den 11den April 1827 (*Staatsblad* no. 17), alsmede art. 11 van Zijner Majesteits besluit van den 21sten Maart 1828, houdende reglementaire bepalingen tot invoering dier Wet;

Gezien het besluit van den Heer Staatsraad, Commissaris des Konings in deze Provincie, van den 7den Junij 1852, no. 7 (*Provinciaal Blad* no. 87), houdende onder anderen bepalingen nopens de Loting voor de Schutterijen in dit jaar, —

Brengen bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat gedachte **LOTING** in deze Gemeente zal plaats hebben in het *Raadhuis* dezer Stad, op WOENSDAG den 23sten Junij 1852, des voormiddags te negen uren.

Burgemeester en Wethouders voornoemd herinneren de belanghebbenden wijders, dat bij het 11de art. der bovengemelde Wet van den 11den April 1827 bepaald is, dat zij, die verhinderd mogten worden in persoon bij de Loting te zijn, zich aldaar door een' Gemagtigde kunnen doen vertegenwoordigen, of dat, geen Gemagtigde aldaar verschijnende, de Loting zal geschieden door een der Leden van de Commissie van het Plaatselijk Bestuur, onder wier opzigt de Loting plaats zal hebben, en dat bij gedachte Loting aanteekening zal worden gehouden van de redenen tot vrijstelling, die de ingeschrevenen zullen vermeenen, krachtens art. 3 en 86 der Wet, te kunnen aanvoeren; waarom het voor hen, die zoodanige redenen tot vrijstelling meenen te kunnen opgeven, van belang is in eigen persoon, of door het zenden van een' met hunne omstandigheden wel bekenden gemagtigde, bij de Loting tegenwoordig te zijn.

Eindelijk worden de ingeschrevenen verwittigd, dat de Alphabetische Lijst, waarop de namen der ingeschrevenen zijn gebragt, voor de belanghebbenden ter visie zal liggen ter Stads Secretarij, op Dingsdag aanstaande den 22sten Junij 1852, des voormiddags van 9 tot 12 uren, en des namiddags van 4 tot 6 uren.

En opdat deze kome ter kennis van een' iegelijk, dien zulks mogt aangaan, zal dezelve worden geplaatst in de *Groninger Courant*, en aangeslagen, waar zulks te doen gebruikelijk is.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen* den 14den Junij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De BURGEMEESTER der Gemeente *Groningen* maakt aan de Ingezetenen bekend, dat door Zijne Exc. den MINISTER van BINNENLANDSCHE ZAKEN eenige punten van **ADMINISTRATIE** zijn vastgesteld voor de rigtige uitvoering der Wet van den 6den Maart 1852 (*Staatsblad* no. 47), tot regeling der **JAGT** en **VISSCHERIJ**; dat bij die punten eenige werkzaamheden aan de Burgemeesters der Gemeenten zijn opgedragen, waaronder mede behoort de **kostelooze uitreiking der blanco Verzoekschriften**, in te dienen door hen, die eene **JAGT- of VISCHAKTE** verlangen te bekomen. Dien ten gevolge geeft de Burgemeester, naar aanleiding eener daartoe van den Heer STAATSRAAD, COMMISSARIS des KONINGS in deze Provincie ontvangen aanschrijving, aan de Ingezetenen kennis, dat de gemelde blanco VERZOEKSCHRIFTEN van heden af op de SECRETARIJ dezer Gemeente kosteloos verkrijgbaar zijn gesteld.

GRONINGEN, 18 Junij 1852.

De Burgemeester: VAN IMHOFF.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van de Gemeente *Groningen* doen te weten, dat door den RAAD dier Gemeente, in zijne Vergadering van den 3den April 1852 en door den RAAD der Gemeente *Ten Boer* in zijne Vergadering van den 29sten April 1852, met gemeen overleg, en onder goedkeuring van GEDEPUTEERDE STATEN, is vastgesteld de volgende Verordening:

REGLEMENT en TARIEF van VRACHTLOONEN voor de VOLK- en VRACHTSCHUIT, varende van *WOLTERSUM* op *GRONINGEN* en terug.

De Raad der Gemeente *Groningen* en de Raad der Gemeente *Ten Boer;*

Gezien het Koninklijk besluit van den 21sten Augustus 1818 (*Staatsblad* no. 33),

Hebben, na bekomen magtiging en onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten der Provincie *Groningen*, met gemeenschappelijk overleg, besloten als volgt:

Er zal een vast Beurtveer tot vervoer van Personen en Goederen bestaan tusschen *Woltersum* en *Groningen*, en wordt mitsdien het hiernavolgend REGLEMENT en TARIEF van VRACHTLOONEN vastgesteld:

Reglement en Tarief van Vrachtloonen voor de Volk- en Vrachtschuit, varende van *Woltersum* op *Groningen*, vice versa.

Art. 1. Dit Veer zal worden bevaren met eene goede overdekte en digte Schuit, geschikt om Personen en Goederen veilig, droog en wél bewaard te vervoeren, en voorzien van eene bekwame Roef met genoegzame Zitplaatsen ter behoorlijke breedte; alles ten genoegen van Burgemeester en Wethouders der Gemeenten *Groningen* en *Ten Boer*.

De Schuit zal deswege niet eerder in de vaart mogen gebragt worden, dan nadat zij door Burgemeester en Wethouders van genoemde Gemeenten is goedgekeurd en daarvan blijk aan den Ondernemer is gegeven.

Art. 2. De Schuit zal tweemaal in het jaar, van wege de Burgemeesters van beide Gemeenten worden nagezien; alle alsdan aan dezelve bevonden wordende gebreken zullen onverwijld van wege de Schippers moeten worden hersteld.

Art. 3. De Schuit zal door de Schippers zelve moeten bevaren worden en voorts met een' of meer bekwame Knechten, indien aan de Burgemeesters der beide Gemeenten mogt voorkomen, dat het belang en de behoefte van de dienst zulks vereischen. Ingeval van ziekte of andere verhindering, zullen de Schippers hunne dienst door een' geschikten Persoon doen waarnemen, daartoe door de Burgemeesters van beide Gemeenten goedgekeurd.

Art. 4. De Schippers en hunne Knechten zullen zich moeten onthouden van dronkenschap, en in de bediening van het Veer een ieder bescheiden moeten bejegenen.

De Pakgoederen zullen zoodanig moeten worden geplaatst, dat de Reizigers daardoor niet gehinderd worden.

Art. 5. De Schippers zijn verantwoordelijk voor de goede overkomst der aan hen toevertrouwde Goederen, en voor alle handelingen van hunne Knechten, gedurende den tijd, dat zij bij hen in dienst zijn, en van de in art. 3 bedoelde Personen.

Art. 6. De Schuit zal bij open water ten minsten tweemaal in de week varen, te weten des Dingsdags en des Vrijdags, telkens des morgens te zes uur van *Woltersum*, en des namiddags te drie uur van *Groningen*.

Art. 7. De Schippers zijn gehouden de reis ten allen tijde met den meesten spoed voort te zetten, en zullen niet mogen aanleggen of zich onder weg ophouden, langer dan tot lossen en laden of tot verpoozing van het paard noodig is. In allen gevalle zal de Schuit ten laatsten des morgens te negen uur te *Groningen* moeten aankomen en des avonds te zes uur te *Woltersum* moeten terug zijn; gevallen van volstrekte onmogelijkheid alleen uitgezonderd, ter beoordeeling van den Burgemeester der plaats, alwaar de Schuit te laat mogt aankomen.

Art. 8. Bij besloten water zullen de Schippers verpligt zijn te zorgen, dat telkens des Dingsdags en des Vrijdags een hunner op de best mogelijke wijze van *Woltersum* naar *Groningen* en terug reize, ten einde de bestellingen te doen en draagbare Goederen en Pakketten te vervoeren en te bezorgen. In dat geval zal het dubbele der vrachtloonen, bij het hierachter gevoegd tarief bepaald, worden betaald. Wanneer het ijs sterk genoeg is, zullen zij de reis doen met eene of meer sleden, onder genot van de helft boven het gewoon Vrachtloon.

Art. 9. Gedurende het laden of lossen zal de Schipper of zijn Knecht altijd bij het Schip moeten tegenwoordig zijn.

Art. 10. De vaste aanleg- en losplaats van dit Schip zal zijn te *Groningen*, ter plaatse door de bevoegde magt aan te wijzen, en te *Woltersum* op zoodanige plaats, als door den Burgemeester zal worden aangewezen.

Art. 11. De Schippers zullen, indien zulks gevorderd wordt, verpligt zijn, om voor de Goederen of Penningen hun ter vervoering van *Woltersum* naar *Groningen* of omgekeerd, of in tusschen beiden gelegen plaatsen ter hand gesteld, een blijk af te geven.

Pakjes en andere kleine draagbare Goederen zullen, zoodra mogelijk na de aankomst van het Schip te *Groningen* of *Woltersum*, aan het adres moeten worden bezorgd, en omtrent alle andere Goederen zal ten spoedigste van derzelver aankomst aan de belanghebbenden kennis worden gegeven.

Art. 12. Bij het varen van het Schip of de Schuit van of naar *Groningen*, en in het voorbijvaren van andere Schepen en Trekschuiten, zal de Schipper zich gedragen naar de daaromtrent op de Trekveren tusschen *Groningen* en *Delfzijl* bestaande gebruiken en bepalingen.

Art. 13. Een afschrift van dit Reglement, met het daarbij gevoegde Tarief, zal ten allen tijde aan boord van het Schip, ter inzage van een ieder, voorhanden zijn.

Art. 14. De Schipper zal niet meer Vrachtloon mogen vragen, dan in het hierachter gevoegde Tarief is bepaald.

Art. 15. De overtreding van eene der bepalingen van dit Reglement, voor zoo verre daartegen niet voorzien is door eene algemeene verordening, zal worden gestraft met eene boete van een tot drie gulden.

Art. 16. Burgemeester en Wethouders van iedere Gemeente hebben, onverminderd de bij dit Reglement bepaalde boete, ingeval van klagte over dronkenschap of ongeschiktheid der Schippers, en in het algemeen over de slechte bediening van het Veer, de bevoegdheid, de verleende benoemingen in te trekken.

Bij gelijke klagte over het gedrag der Knechten, zullen de Schippers kunnen worden gelast, zich van betere Knechten te voorzien.

Art. 17. De Besturen van *Groningen* en *Ten Boer* behouden aan zich het vermogen, dit Reglement zoodanig te wijzigen en te veranderen, als zij in het gemeen belang nuttig en geraden zullen achten.

Art. 18. Burgemeester en Wethouders van elke Gemeente benoemen een' Schipper en vervullen diens opengevallen plaats.

TARIEF VAN VRACHTLOONEN:

Appels, peren, knollen, aardappelen en wortels per mudde	- 0,10.
Afgeval, (een zak)	- 0,10.
Bezems, per bos (rijzen)	- 0,05.
Biezen, voor stoelmakers, per bos	- 0,05.
Beddegoed, (een stel)	- 0,40.
Big of speenvarken (een)	- 0,15
Bokkings, per stroo	- 0,05.
Bier, per vat	- 0,25.
» 25 kannen of daar beneden	- 0,05.
Boter, per 100 Ned. p.	- 0,40.
Braskorf, (een) naar rato der grootte	- 0,15.
Brood, (grof roggen) p. 50 Ned. ponden	- 0,10.
Bij kleinere hoeveelheid of minder afstand pro rato.	
Couranten, een jaargang (een of meer in een omsl.)	- 0,60.
Corinten, per 50 Ned. p.	- 0,10.
Cichorei, potasch en weedasch, per 50 Ned. pond	- 0,10.
Contanten, per 100 gulden los geld	- 0,20
» id. verzegeld	- 0,15
» boven de 100 gulden voor iedere 100 gulden meer	- 0,10.
Draagmand (een gesloten) gebruikt door kramers en gepakt met goederen	- 0,20.
Groenten per mand	- 0,05.
Grafsteen, (zerken, ligde)	- 1,00.
Granen en peulvruchten, met inbegrip der zakkenhuur, zooals: tarwe, rogge, boekweit, erwten, boonen, aveelzaad, koolzaad en mosterdzaad, per mud	- 0,10.
Haver, p. mud	- 0,05.
Gerst, p mud	- 0,7½.
Gort, per mud	- 0,10.
Gest, per pakje	- 0,05.
Hout (gesneden en ongesneden), van ieder gulden waarde	- 0,10.
Haardsteentjes, per 100	- 0,[illegible]0.
Haring, teer en pek, p. ton	- 0,
Idem, een klein vaatje	- 0,05.
Haas, (een)	- 0,05.
Huiden, (natte) p. stuk	- 0,10.
Hennep, per pak	- 0.05.
Kaas, per 50 Ned. pd.	- 0,20.
Kandij, per pot	- 0,05.
Kalk en cement, p. mud.	- 0,10.
Ketels, per dozijn	- 0,20.
Kool, per 100 stuks	- 0,40.
Klaverzaad, de 50 N. pd.	- 0,20.
Koffij, suiker, rozijnen en tabak, per 50 N. ponden	- 0,10.
Kalfsvellen, per stuk	- 0,05.
Kabinet, (een eiken van ƒ 70)	- 2,00.
Van mindere of meerdere waarde naar rato.	
Kabinet, (vuren of green.)	- 0,75.
Kastklok, (eene staande)	- 0,40.
Kastklok, (eene halve)	- 0,30.
Kalf (een vet)	- 0,30.
Kagchel, (eene gewone)	- 0.25.
Groote of kleine n. rato.	
Koek, per kist	- 0,20.
Klompen of Holschen, per bos of dozijn	- 0,05.
Klok (eene ordinaire)	- 0,20.
Kinder- of kruiwagen	- 0,15.
Kinderwieg (eene ordin.)	- 0,10.
Linnen, (een groot stuk)	- 0,30.
» (een zak)	- 0,10.
» (eene rol)	- 0,05.
Laken of Lijnwaad, (een pak)	- 0,20.
Laarzen of schoenen, per paar	- 0,05.
ood- of krijtwit, per 50 Ned. ponden	- 0,10.
Leer, (een rol of pak)	- 0,10.
Ledekant, (een)	- 0,60.
Lijnzaad, (eene ton)	- 0,20.
Meel, per 50 N. ponden	- 0,15.
Noten, (een baal)	- 0,20.
Olie en traan, per vat	- 0,25.
» » » p. 50 kan of minder	- 0,10.
» » » p. 25 kan of minder	- 0,05.
Papier, per riem	- 0,05.
Pakje, (een) beneden 5 N. ponden	- 0,10.
» » boven 5 Ned. ponden	- 0.15.
Patrijzen, (tot 10)	- 0,10.
Potten, per 100 Ned. p.	- 0,50.

Platen en pannekoekspannen, 100 N. ponden	ƒ 0,25.
Pijp (een vat of heele)	- 0,80.
» (een halve of oksh.)	- 0,50.
Pik, (eene halve ton)	- 0,20.
» (een vaatje)	- 0,05.
Pijpen, per mand	- 0,05.
Pulpitrum (of secretaire)	- 0,60.
Ploeg, (een)	- 0,25.
Passagiers, (onverschillig van welke plaats) naar Groningen of terug telkens:	
in de roef	- 0,20.
in het ruim	- 0,15.
Idem van 5 tot 12 jaren halve vracht:	
in de roef	- 0,10.
in het ruim	- 0,07½.
Idem beneden de 5 jaren.	vrij.
Raap- en lijnkoeken, per 1000	- 0,50.
» » » bij kleine partijen, per 25	- 0,05.
Spijkers, (mand met) van 50 tot 100 Ned. ponden	- 0,20.
Idem, van 25 tot 50 Ned. ponden	- 0,15.
Sterke dranken en andere vochtwaren, op dit tarief niet speciaal vermeld, per groot fust per 100 Ned. kannen	- 0,30.
Idem, 50 » of daarbeneden	- 0,10.
Idem, 40 kannen op flesschen	- 0,30.
Idem, daarbeneden op flesschen	- 0,15.
Smeer-raaizaad, p. mudde	- 0,10.
Stijfsel, blaauwsel of lakmoes, 50 Ned. ponden of daar beneden	- 0,15.
Siroop, per 100 N. pond.	- 0,20.
» 50 pond. of daarbeneden	- 0,10.
Steenkolen, per zak	- 0,10.
Slijpsteen, (een)	- 0,25.
Idem, een kleine	- 0,15.
Schors, (eene ton)	- 0,20.
Steengoed, (een korf)	- 0,25.
» (een worp)	- 0,05.
Stoelen, per stuk	- 0,05.
Schaap, (een)	- 0,15.
Schaapsvellen, (natte), beneden 6 stuks p. stuk.	- 0,05.
Idem, (natte) 6 stuks en daarboven per stuk	- 0,2½.
Idem, (drooge) het pak van 30 tot 40 stuks en minder	- 0,30.
Idem, Idem meer bevattende, voor ieder boven 40 stuks	- 0,01.
Spek, (droog) p. 50 N. p.	- 0,15.
Thee, per kistje	- 0,20.
» per half kistje	- 0,10.
» per kwart kistje of minder	- 0,05.
Teemsen, per dozijn	- 0,10.
Tafel of spiegel (een) pro rato	- 0,20.
Trom (eene) met goud of zilver	- 0,20.
Trom (eene) met goederen	- 0,10.
Uijen of siepels, p. mud	- 0,10.
Vloeren, per 1000	- 2,00.
Vijgen, per mat of half kistje	- 0,10.
Idem, per kistje	- 0,15.
Verfstoffen, per 50 Ned. ponden	- 0,10.
Vegers of kwasten, per bos	- 0,10.
Varken, (een vet)	- 0,40.
» (een mager)	- 0,20
Wol, de 100 Ned. pd.	- 0,40.
» of katoen, de 100 Ned. pond	- 0,40.
» of garen (een zak).	- 0,15.
Wipkar	- 0,30.
IJzer, lood, per 50 pd.	- 0,10.
Zeep, per ton of 120 pd.	- 0,30.
» beneden 10 pond.	- 0,05.
Zout, de 50 ponden	- 0,10.
» de 25 ponden of daarbeneden	- 0,05.
Zwartsel, (eene ton) per gulden	- 0,10.
Zuiglam, (een)	- 0,10.
Ledige fusten:	
Fust van de grootste soort (of stukvat)	- 0,30.
Idem, kleiner, zoogenoemde pijp	- 0,25.
Idem, kleiner, halve pijp of oxhoofd	- 0,20.
Idem, zoogenoemd aam	- 0,15.
Idem, half aam	- 0,10.
Idem, daar beneden	- 0,05.

Voor goederen, in dit Tarief niet genoemd, zal de vracht berekend worden naar dezelver zwaarte en omvang, en zooveel mogelijk naar de vracht, bepaald voor min meer of soortgelijke hierin vermelde goederen.

Aldus vastgesteld door den Raad der gemeente *Groningen*, ter openbare vergadering van 3den April 1852.

De Burgemeester: (get.) VAN IMHOFF.
De Secretaris: (get.) HORA SICCAMA.

Aldus vastgesteld door den Raad der Gemeente *Ten Boer*, ter openbare vergadering van 29sten April 1852.

De Burgemeester: (get.) A. ZEPER.
De Secretaris: (get.) W. G. REDDINGIUS.

Goedgekeurd door de Gedeputeerde Staten van de Provincie *Groningen*, bij resolutie van den 7den Mei 1852, no. 20.

Mij bekend,
De Griffier der Staten van Groningen:
(get.) ALBERDA.

Zijnde deze Verordening aan Gedeputeerde Staten van de Provincie *Groningen*, volgens hun berigt van den 7den Mei 1852, no. 20, medegedeeld.

En is hiervan afkondiging geschied waar het behoort, den 18den Mei 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

(Zie de Nieuwstijdingen enz., in het Bijvoegsel.)

INGEZONDEN STUKKEN.

Iets over het onderwijs voor aanstaande handelaren en industriëlen.

Elk, wien het griefde, zoo dikwijls hij, en niet zonder grond, hoorde beweren, dat uit Nederland de ondernemingszucht en energie geweken was, waardoor het zich vroeger tot een' der magtigste Staten had verheven; ieder, die belang stelt in de eer en het welzijn van ons land, zal zeker met genoegen hebben opgemerkt, dat wij, al is het ook nog langzaam, uit onzen slaap ontwaken, en meer en meer trachten gebruik te maken van de middelen tot voorspoed, welke ook nu nog onder ons bereik liggen. Mogt iemand aan onzen vooruitgang in dit opzigt twijfelen, hij bedenke slechts, hoe gedurig, door ontginning, indijking en droogmaking, duizenden bunders gronds voor den landbouw worden gewonnen; hoe in de laatste jaren ettelijke fabrijken werden opgerigt, welke vroeger hier als geheel onbekend waren, en welker producten van buiten 's lands moesten worden aangevoerd; hoe er krachtdadig gehandeld is en wordt, om ons land door spoorwegen, kanalen en telegrafen met andere landen in naauwere verbinding te brengen; hoe onze kooplieden in den laatsten tijd hunne ondernemingen weder hebben uitgestrekt tot oorden, waar in vele jaren geen Nederlandsch schip was gezien; hoe men er eindelijk al ernstiger aan denkt, van den rijkdom onzer overzeesche bezittingen meer partij te trekken. Waar zulke bewijzen zijn, kan er geen twijfel bestaan, of Nederland op het gebied van handel en nijverheid met andere Staten wil mededingen. Wij mogen ons over dit verschijnsel verheugen; meer echter nog zouden wij ons verblijden, als de goede uitslag ons beter verzekerd scheen. 't Is ongetwijfeld een blijk van moed, dat wij den wedstrijd durven ondernemen; maar moed alleen is hier niet voldoende: ook de noodige krachten dienen aanwezig te zijn. En dit is juist het punt waarvoor wij vreezen.

Het zal er nu toch op aankomen, of onze handelaren en industrielen de krachten, dat is vooral de bekwaamheden zullen hebben, om met den vreemdeling, met gunstig gevolg, te concurreren. Zijn die bekwaamheden er niet, dan zullen de uitbreidingen onzer handels-operatiën en de ondernemingen der industrie veelal tot ons eigen nadeel uitvallen. Met het oog nu op de bekwaamheden der partijen, kunnen wij onmogelijk zonder vrees zijn. Immers, terwijl elders, in bijna alle Staten, zeer vele inrigtingen bestaan, waar de toekomstige handelaar en industriëel, reeds van zijne vroege jeugd af, eene opleiding ontvangt, die hem voor zijne aanstaande betrekking geschikt maakt, wordt er bij ons zeer weinig, bijna niets voor den burgerstand gedaan. Terwijl men dáár te regt oordeelt, dat het lot van den Staat grootendeels afhangt van de bekwaamheden en den toestand van die kern des volks; terwijl men dáár zich overtuigd houdt, dat de welvaart der natie met de ontwikkeling der nijvere standen gelijken tred houdt en onafscheidbaar daarmede verbonden is, wordt bij ons het voorbereidend onderwijs voor handel en nijverheid bijna geheel verwaarloosd. Die verwaarloozing is, meenen wij, volkomen duidelijk, zoodra men er slechts eenigzins de aandacht bij bepaalt. Zij wordt dan ook bevestigd door het verschijnsel, dat vele onzer bekwaamste, althans voorspoedigste industriëlen buitenlanders zijn, en dat ook menig handelshuis in ons land door vreemdelingen wordt bestuurd. Meer nog zal zij blijken, als men opzettelijk nagaat, welke inrigtingen er in ons land zouden moeten zijn, en welke er wezenlijk gevonden worden; wat wij hier wel wenschten te doen. Daar echter een dagbladartikel dergelijke uitvoerigheid niet veroorlooft, zullen wij dit alleen met het oog op de stad Groningen verrigten; en zullen wij ook dan nog de zaak slechts in hoofdtrekken kunnen behandelen.

Welke inrigting wij in deze stad voor den burgerstand noodig achten, zal zeker het best blijken, als wij aanduiden, hoe, naar onze meening, de theoretische opleiding van den handelaar of industriëel diende te zijn. Na het verlaten der lagere school, op zijn elfde of twaalfde jaar, zou de knaap moeten geplaatst worden op de inrigting, die hem voor zijne loopbaan voorbereidde. Hier zou hij onderrigt moeten ontvangen in de levende talen; grondig, maar tevens bepaald met het oog op het doel, waartoe zij hem later zouden dienen. Hij zou er dus bekwaam moeten worden om met gemak met onze naburen in hunne taal te verkeeren en te corresponderen: dit laatste ook in den bij den handel gebruikelijken briefstijl. Van wiskunde zou de koopman genoeg moeten leeren, om alle berekeningen, die hem in 't vervolg konden voorkomen, waardig en met oordeel uit te voeren. De wiskundige opleiding van den industriëel zou zich verder moeten uitstrekken, en hem vooral de noodige kennis moeten doen verkrijgen van de werktuigkunde. Door hem zou het machine- en handteekenen niet verwaarloosd mogen worden; het eerste mede ten einde naauwkeurig met de zamenstelling der werktuigen bekend te worden; het laatste vooral ook tot vorming van den smaak. Het onderwijs in natuur- en scheikunde zou geenszins achterwege mogen blijven. Men zou zich echter hierbij hoofdzakelijk moeten bezig houden met die deelen, welke vele en belangrijke toepassingen hebben in de industrie, ten einde de fabrikant hiermede zijn voordeel zou kunnen doen, en ook gebruik maken van de ontdekkingen, die op het gebied dezer wetenschappen mogten plaats vinden. Voor den handelaar zouden deze wetenschappen, in verband met warenkunde, evenmin overtollig zijn, daar zij vooral de middelen aan de hand geven, om de deugd van vele stoffen te beproeven, de vervalschingen te ontdekken, en de beste wijze van bewaring te bepalen.

De aardrijkskunde zou moeten geleerd worden vooral met betrekking tot de voortbrengselen, de behoeften en de middelen van communicatie; de geschiedenis voornamelijk die van lateren tijd, in verband met de ontwikkeling van handel en nijverheid. Eindelijk zou men nog moeten bekend gemaakt worden met de handelsusantiën, het boekhouden enz. Vijf of zes jaren, aan deze vakken besteed, zouden een' grond leggen, waarop later met goeden uitslag door de praktijk kon worden voortgebouwd. Wij laten hierbij onbeslist, of er voor hen, die reeds de school verlaten hadden, nog niet de gelegenheid zou moeten bestaan, om in de beginselen der staathuishoudkundige wetenschap te worden onderwezen; — en of niet in eene enkele stad des rijks eene hoogere school voor handel en industrie zou mogen zijn, waar deze of gene groote koopman of fabrikant zijne opleiding zou kunnen voltooijen. Voor eene stad als Groningen zou eene inrigting, waar de bovengenoemde vakken onderwezen werden, voldoende en, naar onze overtuiging, hoogst heilzaam zijn. Men bedenke slechts, welk een onderscheid er zou wezen tusschen iemand, die tot zijn 16de of 17de jaar onderrigt als het bedoelde had ontvangen, en die daarna eenige jaren in de praktijk werkzaam was geweest, en iemand van gelijken ouderdom, die, zoo als nu veelal gebeurt, op 14jarigen leeftijd, na het leeren van eenig Fransch en Duitsch, de school verlaten heeft, om in den sleur van den handel of de nijverheid getrokken te worden, waar hij bovendien in de eerste jaren toch nog weinig kan uitvoeren, en daardoor gevaar loopt zich aan ledigang te gewennen.

Gaan wij nu tot de hier aanwezige inrigtingen voor handel of nijverheid over, dan zullen deze ons niet zeer lang bezig houden. Er bestaat hier eene inrigting, waar aankomende zee- en handwerkslieden zeer goed onderwijs ontvangen; welke daardoor zeer veel nut sticht; maar die, men zal het gereedelijk erkennen, geenszins geschikt is om onze handelaren en industriëlen uit den burgerstand de noodige kennis te doen verwerven; gelijk zij dan ook te dien einde weinig of niet bezocht wordt. Er is verder eene afdeeling van het gymnasium, waar moderne talen, ook met den briefstijl, wiskunde, aardrijkskunde (ook handelsgeographie) en geschiedenis grondig onderwezen worden, en welke veel nut zou kunnen stichten, wanneer — men er slechts gebruik van wilde maken. Of men de miskenning, die haar ten deel valt, aan hare nauwe verbinding met de afdeeling voor de oude talen moet toeschrijven, durven wij niet beslissen. Maar ook, al werd zij veel meer bezocht, dan nog zou zij volstrekt niet in de behoefte voorzien. Daartoe zou noodig wezen, dat het onderwijs op deze afdeeling, van dat op de andere geheel onafhankelijk en afgescheiden, zich over alle boven vermelde vakken uitstrekte; daartoe zou noodig zijn, dat deze afdeeling eene zelfstandige inrigting werd, alleen uit een financiëel oogpunt met de andere afdeeling verbonden, maar overigens volkomen vrij om haren eigen' weg, geheel op de praktijk gerigt, te volgen.

Wat is dus nu het resultaat der vergelijking van het bestaande met hetgeen bestaan moest? Die vergelijking leert, dat er hier voor den handwerksman reeds veel gedaan wordt, maar dat er op verre na geene voldoende gelegenheid voor den toekomstigen handelaar of industriëel is, om een behoorlijk onderwijs te genieten; dat er bepaald eene inrigting diende gevormd te worden, welke de aanstaande kooplieden en industriëlen geschikt zou moeten maken om met vrucht tot de praktijk over te gaan; en waar het geheele onderwijs met een praktisch doel zou moeten gegeven worden, steeds met het oog op de toepassing op handel en nijverheid. Zonder er de geheele praktijk te leeren, zou men er die wetenschap moeten opdoen waaraan de praktijk behoefte heeft. De praktische strekking evenwel zou alleen daarin bestaan, dat de leerling slechts met die vakken bekend werd, welke met zijne toekomstige loopbaan in verband staan; dat hij er alleen die bronnen zou leeren kennen, waaruit vele toepassingen voortvloeijen. Het onderwijs zelf zou altijd grondig, nimmer oppervlakkig moeten zijn. En dan vooral, er zouden geene voorlezingen moeten gehouden worden; het zou eene *school* moeten zijn, ongeveer zoo als die te Maastricht, de eenige van dien aard in ons land, welke tegenwoordig, vier jaren na hare oprigting, reeds 70 leerlingen telt, op eene bevolking, veel kleiner dan die van Groningen.

Zal men nu mogen hopen, dat zulk eene school hier spoedig tot stand komt? Wij vreezen, helaas, van neen. Wij gronden onze vrees geenszins op de uitgaaf van vijf-, zes- of zevenduizend gulden 's jaars, voor haar onderhoud benoodigd, en die niet geheel gedekt zou kunnen worden door het schoolgeld, dat hier vooral laag zou moeten zijn, opdat zeer vele jongelingen, ook van minder vermogende ouders, de vruchten der inrigting konden genieten. Immers, wij durven niet vooronderstellen, dat zulk eene som een onoverkomelijke hinderpaal zou zijn voor eene stad, welke zooveel voor het onderwijs overheeft; waar, nog kort geleden, tonnen schats zijn besteed tot een nieuw gebouw voor het hooger onderwijs; waar ook voor het onderwijs in de oude talen, voor den zoogenaamden geleerden stand, vele opofferingen worden gedaan; waar zelfs voor het allerlaagste onderwijs, voor bewaarscholen, duizenden guldens zijn uitgegeven.

Maar 't is veeleer, ja alleen, in de onverschilligheid van den burgerstand zelven, dat wij het grootste bezwaar zien. Zoo lang deze meent, dat zijne zonen geen grondige opleiding behoeven; zoolang deze niet ernstig en krachtig er op aandringt, dat ook voor hem een voldoend onderwijs worde ingerigt; zoo lang zal hier de oprigting eener school voor handel en industrie wel een vrome wensch blijven. Maar ook, zoolang deze meening bij den burgerstand blijft heerschen, zullen onze handelaren en industriëlen bij den vreemdeling moeten achterstaan; zoolang zullen de buitenlanders onze landgenooten uit handel en fabrijken verdringen; zoolang zal ieder onbevooroordeelde van onzen wedstrijd met onze naburen in handel en industrie op den duur weinig goeds durven verwachten.

GRONINGEN, Junij 1852. X.

Nog slechts weinige jaren geleden, wat wist Groningen van de produkten der moderne Schilderkunst? De naam zelfs van onze eerste meesters was slechts aan weinigen bekend; en hun alleen, wie het gebeuren mogt de Tentoonstellingen in Holland of de ateliers der kunstenaars te bezoeken, hun alleen was het voorregt geschonken zich te mogen verheugen in het aanschouwen en bewonderen hunner werken.

En thans .... in onze eigene stad prijkt eene Tentoonstelling, waarop zich Groningen beroemen mag, en, voor de nietsbeduidende contributie van 25 cents, voor ieder toegankelijk. Van alle oorden des Rijks zonden de schilders, en onder dezen ook onze grootste meesters, hunne werken in. En wat nog onlangs ontbrak, namen die men bij de opening der Tentoonstelling te vergeefs zocht, ook deze zijn thans, door de ijverige en onvermoeide pogingen der directie, nog nagekomen en noodigen ons uit tot een herhaald bezoek.

Dank zij derhalve toegebragt aan de verdienstelijke directie van *Pictura*, alsmede aan de Commissie der Tentoonstelling, voor het edele kunstgenot, dat zij een ieder aanbiedt, die slechts gevoel heeft voor het schoone. Moge zij voor de vele moeite en werkzaamheden, hieraan verbonden, beloond worden door een talrijk bezoek en hierdoor de noodwendige onkosten vergoed zien. Nog slechts weinige dagen en de gelegenheid ter bezigtiging dezer schoone verzameling is voorbij. Moge vooral eene ruime, eene algemeene deelneming in de verloting, haar in staat stellen vele kostbare stukken aan te koopen en hierdoor medewerken tot hernieuwing dezer Tentoonstelling in volgende jaren; en mogt nog menigeen, wiens omstandigheden dit veroorloven (en er zijn er zoo vele onder ons!) worden opgewekt om, zoo voor eigen duurzaam genot, als tot bevordering van het schoone doel, door aankoop van een' lievelingsstuk, zich niet slechts in naam, maar met der daad een opregt en waardig kunstminnaar te toonen.

Iets over bescherming en vrijheid van handel.

Naar MICHEL CHEVALIER, *Hoogleeraar te Parijs.*

I.

Er wordt gedurig door de voorstanders van beschermende regten beweerd, dat hun stelsel meer arbeid verschaft; dit is niet tegen te spreken, maar wat helpt het, of er meer gearbeid wordt, als er niet beter of met meer nut voor de maatschappij gewerkt wordt? Dáár komt het alleen op aan. Indien eens een Chan van Tartarije het bewind van Frankrijk in handen kreeg — de gebeurtenissen der laatste halve eeuw maken alles geloofelijk en mogelijk — en hij eene wet uitvaardigde, dat alle arbeiders voortaan met de ééne hand achter op den rug gebonden moesten werken, dan zoude, om nagenoeg dezelfde hoeveelheid voortbrengselen te verkrijgen — ieder arbeider minstens zestien uren daags moeten werken. Door die wet kwam dus meer arbeid en toch zoude zij eene ramp zijn. In den arbeid moet men niet enkel het werk en de inspanning van den arbeider opmerken. Bovenal moet er gelet worden op het resultaat. Dat geeft den maatstaf van het nut en gewigt van den arbeid. De mensch werkt toch niet enkel met het doel om zijn ligchaam te bewegen of zijne zenuwen te vermoeijen. Hij werkt om zich voorwerpen te verschaffen, geschikt om zijne behoeften te vervullen. Anders zoude iemand, die den geheelen dag niets deed dan met de armen in de lucht te zwaaijen, zich ook verbeelden kunnen een arbeider en nuttig lid van de maatschappij te zijn; de rijke, die Maandags sloten deed graven en Dingsdags weder liet vullen, om ze Woensdags op nieuw weêr open te maken, zoude zich vleijen kunnen het vaderland even groote diensten te bewijzen, als de bekwame fabrikant van Lyon of Mulhouse.

Indien men in den arbeid enkel lette op de inspanning der zenuwen, zonder acht te geven op het resultaat, dan was een zeker middel om zich aanspraak te geven op de publieke erkentelijkheid, het bedenken van kunstmatige hindernissen tegen het eene of andere werk, omdat men, door eerst die hinderpalen te overwinnen, meer werks noodig zoude maken. Er is voor de staatslieden eene groote les in het lachwekkende verzoekschrift, dat BASTIAT ons in zijne onvergelijkelijke *Sophismes* geeft, wanneer hij — om het ongerijmde van het beschermend stelsel meer in het oog te doen springen — *alle fabrikanten van kaarsen, waskaarsen, lampen, alle verkoopers van kaarsvet, hars, alcohol en in 't algemeen van alles wat de verlichting betreft*, doet rekestreren tegen het licht der zon, die ons *gratis* verlicht. Zoo men dus eene wet maakte, die de sluiting van *alle vensters, luiken, blinden, oeils-de-boeuf, in één woord van alle openingen, gaten, spleten en reten, waardoor de zon gewoon is in de huizen te dringen*, beval, zouden er veel meer ongel, olie, hars, lampen enz. noodig zijn, en om dat meerdere te verkrijgen veel meer arbeids onmisbaar geworden zijn, en indien nu alle arbeid — zonder op oorzaak of gevolg te letten — een kapitaal is, zoude men de natie verrijkt hebben.

II.

Het zoogenoemd beschermend stelsel is in strijd met de vrijheid en met de regtvaardigheid. Het verhindert goedkoop te leven en werkt treurig op het lot der arbeidende klassen in het algemeen. De leer, waarop het gebouwd is, is besmet met dezelfde gevaarlijke dwalingen, die de stelsels der socialisten zoo te regt doen veroordeelen. Hoe schoon men het ook weet te verbloemen, met welke goede bedoelingen het ook in onze wetten is ingedrongen, hoe opregt de ijver ook zij, waarmede men het dezer dagen verdedigt, het is eene hoogst nadeelige inrigting, die niets dan kwaad werkt en waarvan wij ons met al onze krachten moeten zoeken te ontdoen.

Het beschermend stelsel eerbiedigt de vrijheid in niet één opzigt; het vervolgt haar, onder welken vorm ook. De vrijheid van woonplaats wordt met voeten getreden; ieder fabrikant van voorwerpen, door de wet beschermd — en negen tienden van de meest dagelijksche gefabriceerde artikelen verkeeren in dat geval — heeft het monsterachtige voorregt om bij ieder, bij wien het hem gelieft, huiszoeking te laten doen. Alle jaren maken de op die wijze beschermde fabrikanten gebruik van dat regt, zelfs in Parijs. Van den kelder tot den zolder worden de huizen doorzocht en niet alleen van de handelaars, die men verdacht houdt, maar ook van hunne vrienden, geene handelaars. Men heeft mij van eenen geneesheer verhaald, die de openbare schande van eene huiszoeking moest ondergaan, omdat hij de vriend van een' koopman in galanteriewaren was.

De persoonlijke vrijheid, de eerbaarheid der vrouwe[n] zelfs niet ontzien; niets houdt de protectionisten in [hun] blinden ijver meer tegen. Uit kracht van het beschermd[stel]sel worden de vrouwen en dochters van ieder onzer b[loot]steld aan de beleediging eener corporele visitatie, tel[kens] wij van eene buitenlandsche reis weer over de grenzen [komen]. Dat batelijke reglement bestaat niet enkel op papier, het [wordt] in praktijk gebragt en de meest kiesche gevoelens va[n] dierbaarste personen op die wijze blootgesteld aan de wi[llekeur] van de laagste ambtenaren. Als een stelsel zoo hand[elt met] het reinste, dat er in de menschelijke natuur is, mo[et men] niet verwachten, dat het ergens voor stil zal staan.

Mildheid van vermogende burgers [van] Utrecht.

In de oratie van prof. OPZOOMER *de philosophiae* [...] den 26sten Maart j.l. door z.h.gel. als aftredend rec[tor der] Utrechtsche hoogeschool uitgesproken, leest men pag. [...] er door eenige vermogende ingezetenen dier stad aan de [acade]mische bibliotheek bijna *drieduizend gulden* zijn g[eschonken]. De hoogl. gewaagt hiervan met verdienden lof, en [te] regt, dat men die giften te meer op prijs mag stellen, [daar] de sommen van 's landswege toegestaan geheel onvol[doende] zijn. Maar wij meenen er te moeten bijvoegen, dat [de] goede ingezetenen van Utrecht niet nu voor het eerst belangstelling toonen in de meest nuttige akademische [inrig]ting, doch veeleer voortgaan met daarvan de treffends[te blij]ken te geven. Want uit de „*Brieven over den aard [en] strekking van hooger onderwijs* — die, hoewel reeds voo[r meer] dan 20 jaren door PH. W. VAN HEUSDE uitgegeven, [de] aandachtige lezing van ieder degelijk student overw[aardig] zijn — verneemt men (pag. 204), dat toen burgers v[an die] stad den bibliothecaris nu en dan over een duizend [gul]deden beschikken. En het zijn niet alleen geldelijke [bijdra]gen, welke der Utrechtsche bibliotheek bij voortduri[ng ten] goede komen, maar, blijkens de aangehaalde gesch[riften], evenzeer boekgeschenken. Hoe ver men er evenwel [in de] *Brieven* van verwijderd zij, Utrecht wegens zulk eene mi[ldheid] bovenmate te verheffen, blijkt uit de bijgevoegde wo[orden:] *ook elders geloof ik is dit gebruikelijk.*

Het zijn niet alleen vreemde Dagbladsc[hrij]vers, die onze zaken verkeerd voorste[llen].

Een staaltje van de weinige bekendheid dezer heere[n met] onze zaken, wordt gegeven in de *Groninger Coura[nt] van* den 4den Junij l.l. Vooral ergert men zich over zeker D[uitsch] Journaal, dat de namen van algemeen bekende staat[slie]den onnaauwkeurig opgeeft. En zeker het is hind[erlijk], dat in het Duitsche Vaderland onze VAN HALL en [...] voortaan VAN HULL en FLOET zullen heeten. Ma[ar de] billijkheid vordert, de beschuldiging van onnaauwkeuri[gheid] en weinige bekendheid met onzen toestand niet tot de [publi]cisten te beperken. Onder de geleerden althans zijn er [...] wie zij wel eenigzins van toepassing is. Het volgende [strekke] ten bewijs. De heer dr. THEODOR SCHACHT, *Gross[herzogl.] Oberstudienrath*, zegt in zijn *Lehrbuch der Geographie alte[r und] neuer Zeit mit besonderer Rücksicht auf politische und [Kul]turgeschichte*, fünfte Aufl., 1851, pag. 575, dat WILLE[M DE] DERDE in 1849 aan de regering is gekomen. Maar nu [ver]der: „die ausübende Gewalt steht dem Könige zu, d[essen] Civilliste 2400000 fl. beträgt; die gesetzgebende theilt er [mit] den 2 Kammern der Generalstaaten. Die Mitglieder der 1. [Kam]mer ernennt der König auf Lebenszeit (pag. 576: die V[erfas]sung Belgiens unterscheidet sich darin von der holländisc[hen], dass auch die Glieder der 1. Kammer gewählt werden); [die] Mitglieder der 2 Kammer werden vom Volke gewählt und [...] jährlich ein Drittel. — Das Budget beträgt (in Belgien [...] Mill. Franken) 90 mill. Gulden." — Het boek is te M[...] gedrukt. Geen wonder dus, dat van de inwoners van H[aar]lem, *die handelaars in bloemen*, pag. 188, gezegd w[ordt]: „sie sind des seltsamen Glaubens, die Buchdrückerkun[st] in ihrer Stadt erfunden." Overigens zal de eene plaats [van] ons land sterker ingenomen zijn met des Doctors ber[igt] dan de andere; — Aalsmeer b.v. sterker met het berigt ([pag.] 186), dat van daar in het begin van den zomer dage[lijks] twee schuiten met aardbeziën naar Amsterdam vertrek[ken], dan de Helder met de bloote opgave, dat die plaats ([pag.] 189) alleen door loodsen wordt bewoond.

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 17 Junij. Den 15den dezer is van hier vertro[kken] het nieuwgebouwde kofschip *Magretha*, groot 114 tonnen, [kapt.] R. H. STUTVOET, van Veendam, gaande met haver naar Londen; en gisteren de schooner-galjoot *Geertruida Henderika*, groo[t ...] lasten, kapt. J. VOORZEE, van Sappemeer, insgelijks met h[aver] naar Londen gedestineerd.

Binnengekomen te Amsterdam den 14 Junij, kapit. *Gorter* Snel[...] van Suriname; *Hazewinkel* Onderneming, van Lissabon; *R*[...] Margretha, van Londen; *Olthoff* Jantina, van Grangemouth. — [Te] Texel den 14 Junij, *Jaski* Baltimore, van Batavia; *Douwes* [...]bella, van Triest; *Wijgers* Willemina Jettina, van Benicarlo; *P*[...] Titsia, van Londen. — In het Vlie den 10 Junij, *Ebes* Gr[...] van Memel; *Hazewinkel* Geertruida, van Koningsbergen; *Orre* T[wee] Gezusters, van Dantzig; *Kraan* Vrouw Helena, van Fredrik[stad]; den 11den *de Jong* Hesperus, van Memel. — Te Helvoet den [...] Junij, *de Kok* Mentor, van Odessa; den 13den *Scherpbier* Alber[dina], van Palermo; *van Duinen* Elisabeth, van Pernau; *Voss* Vr. Sjo[...] van Hamburg. — Te Brielle den 13 Junij, *van Peer* Aukje [...]dervank, van Windau. — Te Vlissingen den 13 Junij, *Kra*[an] Catharina, van Buenos Aijres; *Mulder* Jonge Hendrik en [...] Fossina Siers, beide van Dantzig. — Te Piraeus den 6 Mei, *Se*[...]*ring* Egberdina Anna, van Amsterdam. — Te Livorno den 6 Ju[nij], *Engelsman* Elisabeth, van Amsterdam. — Te St Nazaire den [...] Junij, *Duit* Frouwina, van Dantzig. — Te Londen den 11 Ju[nij], *Kars* Klasina, van Ditzum; den 12den *Scholtens* Regina Hilleg[onda], van Stettin. — Bij Deal den 10 Junij, *Brongers* Sophia, van [Gro]ningen naar Gloucester. — Te Shoreham den 11 Junij, *de G*[...] Clasina Arendina, van Groningen. — Te Liverpool den 9 Ju[nij], *Oldenburger* Geppiena, van Petersburg. — Te Hamburg den 14 Ju[nij], *Schaap* Margaretha Gezina, van Brake. — Te Harburg den 13 Ju[nij], *Panjer* Heidewika, van Amsterdam. — Te Bremerhaven den 10 Ju[nij], *Kleijn* Maria Magdalena en *Kraan* Hendrika Siberdina, beide [van] Delfzijl. — Te Warnemunde den 10 Junij, *Fenenga* Wilmina [Ca]therina, van Aberdeen; den 12den *Legger* Marchina, van Antw[er]pen. — Te Pillau den 9 Junij, *Broekema* Ida Hillechiena, [van] Londen. — Te Libau den 6 Junij, *Drewes* Tjakkien, van Koni[ngs]bergen. — Te Windau den 5 Junij, *de Boer* Jantina Petrone[lla], van Rendsburg. — Te Nerva den 3 Junij, *Kamminga* Oldam[...], *Bontekoe* Jonge Lucas, *Upmeijer* Alberdina, *Buining* Magdale[na], *van der Veen* Johanna Gesina, *Potjewijd* Afina, *Potjer* Geertr[uida] Jacoba, den 4den *Schuur* Jonkvrouw Elisabeth, *Wellinga* Cathari[na] en *Harding* Alida, alle 10 van Liverpool; *Oldenburger* Ceres, [van] Bergen. — Te Bolderaa den 5 Junij, *de Jonge* Fennegina Arent[ina], van Groningen. — Te Bergen den 8 Junij, *de Boer* Zwaant[ina] Hendrika, van Dundee. — Te Croonstad den 3 Junij, *de B*[...] Jantina, van Amsterdam; *van Wijk* Jantje, van Liverpool; [den] 4den *Pronk* Gezina Jantina, van Havre; *Oldenburger* Johanna, [van] Liverpool; *Lodewijks* Alberdina, van Newcastle; den 5den *Sp*[...] Gritiena Hillechina, van Newcastle; *Scholtens* Maria, van Gefle. — Te Tonningen den 9 Junij, *Drewes* Twee Gezusters, van Amst[er]dam naar Dantzig; den 11den *Stuitje* Catharina Luitgarda, van Am[...]sterdam naar Stettin; *Klontje* Meinsina, van Amsterdam naar L[ü]beck. — Te Rendsburg den 9 Junij, *Tent* Goede Verwachting, [...] den 10den *Dik* Jantina en *Mugge* Martha, alle 3 van Bremen n[aar] Stettin.

Binnengekomen te Amsterdam den 16 Junij, kapit. *Meijer* Vrou[w] Alida, van Leer. — In het Vlie den 13 Junij, *Oldenburger* Ge[r]ritje Koumans, van Newcastle. — Te Helvoet den 15 Junij, *Gro*[...]*linga* Agatha, van Fahrsund. — Te Vlissingen den 14 Junij, *[...]pelaar* Hillechiena, van Livorno. — Te Newijork vóór den 30 M[ei], *Delclisur* Jan van Brakel, van Rotterdam. — Te Londen den [...] Junij, *Kuijper* Vijf Gezusters, van Memel. — Bij Goudstaart den 10 Junij, *van der Veer* Wilhelmina Frederika, van Amsterdam naar Suriname. — Te Bergen den 5 Junij, *Stuurman* Rudolph, [van] Rotterdam; *de Boer* Zwaantina Hendrika, van Dundee.

Zeilklaar te Newcastle vóór den 11 Junij, kapit. *Schaap* Jon[...] Klaas, naar Petersburg; *Koning* Zeldenrust, naar Zwolle; *Olden*[...]*burger* Gerritje Koumans, naar Harlingen.

In lading te Liverpool den 10 Junij, kapit. *Boon* Jantina, n. Nerv[a].

Vertrokken van Amsterdam den 12 Junij, kapit. *Hock* Johann[a] Hendrika, naar Batavia; *Bakker* Vrouw Geertje, naar Bordeaux; *Holscher* Vijf Gebroeders, naar Petersburg; den 14den *Douwes* [...] Aquarius, naar Archangel; *Fokkes* Gebroeders Fokkes, naar Peters[...]burg; *D[...]* Renske Hoites, naar Dantzig; den 15den *Rijntjes* [...] Triton, naar Suriname; *Smit* Prins Hendrik, naar Newijork; *Ro*[...]*zeboom* Eendragt, naar Emden; *van der Velde* Helena, op avont[uur]. — Van Texel den 14 Junij, *van der Woude* Vrouw Dieuwke, naar Londen. — Uit het Vlie den 10 Junij, *Cappen* Neptunus, [...]

naar Schotland; *van der Woude* Gezina Gezina, naar Dantzig; *Geveke* Catharina, naar Bremen. — Van Brielle den 14 Junij, *Ebeling* Anna Henderika, naar Archangel. — Van Maassluis den 14 Junij, *Veenhuizen* Adriana en *Bekkering* Gezina, beide naar Archangel; *de Jonge* Jantina, naar Hamburg. — Van Rouaan den 10 Junij, *Siccama* Eelje, naar Dantzig. — Van Falmouth den 11 Junij, *van der Wiel* Wilhelm en Jacobus, naar Cardiff. — Van Hamburg den 14 Junij, *Rogaar* Vrouw Alida, naar Hartlepool. — Van Swinemunde den 8 Junij, *Woudstra* Jonge Kerst, naar Hannover; den 10den *Karst* Martha Alida, naar Nantes. — Van Dantzig den 9 Junij, *de Vries* Gezusters, naar Amsterdam; *Schuur* Agatha, naar Antwerpen; *Tiktak* Jantina Fennegina, naar Grimsbij; *Smit* Morgenster, naar Rouaan; *Brouwer* Fortuin, naar Londen. — Van Libau den 6 Junij, *van Driesten* Grunus, naar de Maas. — Van Bolderaa den 5 Junij, *Garrels* Hendrika Christina en *Brouwer* Noordster, beide naar Helsingor. — Van Tonningen den 9 Junij, *Waterborg* Tjakkina, van Stettin naar Harlingen; *Pronk* Gezina, van Elbing naar Rotterdam; den 10den *Hazewinkel* Vrede, van Memel naar Bremen; den 11den *Klok* Gezina Dorkina, van Dantzig naar Londen; den 12den *Schaap* Johanna Jacoba, van Memel naar Bremen.

Vertrokken van Amsterdam den 15 Junij, kapit. *Schuur* Alida Elisabeth en *de Boer* Eduard, beide naar Genua; *Pik* Lucas Wigcher, naar Archangel; den 16den *Hangelbroek* Willem Hendrik, naar Sleeswijk. — Van Genua den 7 Junij, *Stuit* Margaretha, naar Livorno. — Van Lissabon den 8 Junij, *den Breems* Trekvogel, naar Petersburg. — Van Deal den 13 Junij, *Stomp* Antje Jansen, naar Livorno. — Van Sunderland den 12 Junij, *de Jonge* Elisabeth, naar Rostock.

ZOUTKAMP, 16 Junij. Zeilklaar den 13 Junij, kapit. *Huisman* Edzard, naar Newcastle en verder naar Alexandria; *Stuitvoet* Margretha, naar Londen; een Engelsche schooner, de naam onbekend.

DELFZIJL, 16 Mei. Binnengekomen den 16 Junij, kapit. *Ulfers* Industrie, van Dantzig; *Dijkstra* Drie Gezusters, van Laurvich; den 11den *Heins* Bouwina, van Bremen; den 14den *Oetzes* de Hoop, van Emden; den 5den *Rozeboom* Onderneming, van Leer; *de Jonge* Drie Zusters en *Sterenborg* de Vriendschap, beide van Laurvich; *Heins* Vijf Gebroeders, van Leer; den 16den *Donga* Annechiena, van Oudsoen; *Heins* Frouwina Margaretha, van Leer.

Vertrokken den 11 Junij, kapit. *van der Werf* Alida Gezina, den 12den *Gust* de Hoop, den 13den *Ugen* Anna Sieberderdina en den 16den *Dijkstra* Drie Gezusters, alle 4 naar Noorwegen.

— Het schip Rabenhaupt, kapt. *Prange*, van Singapore naar Cowes, is, volgens berigt van Mauritus van den 23sten April, den 20sten dito aldaar lek en met verlies van bovenmasten binnengeloopen, na op 68° o.lengte, een' orkaan doorgestaan te hebben; — nog was aldaar in het opzeilen, een Nederlandsch schip, dat men veronderstelde lek te zijn.

— Volgens een brief van Bornholm, te Oude Pekela ontvangen, was den 3den Mei door visscherlieden in zee drijvende gevonden en aldaar (te Bornholm) aangebragt, eene scheepskist, waarop stond *H. Suilman*; uit de daarin gevonden papieren bleek dat die persoon te Oude Pekela thuis behoorde; gemelde persoon was als stuurman geplaatst aan boord van het kofschip Mercator, kapt. *J. H. Polter*, den 30sten April van Pillau, naar Amsterdam vertrokken waarvan men sedert niets heeft vernomen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, welke de Sond gepasseerd zijn.

10 Junij. Jonker, Anna Sophia, v. Hudikswall n. Hull, m. ijzer.
Westers, Antina, v. Pernau n. de Maas, m. rogge.
Meeter, het Vertrouwen, v. Stralsund n. Leith, m. tarwe.
Swiers, Anna Maria, v. Stralsund n. Londen, m. gerst.
de Groot, Jacoba Johanna, v. Hull n. Narwa, m. zout.
11 —— Kroon, Vr. Wicherdina, v. Dantzig n. Amsterd., m. tarwe.
Ellens, Lammech. Margunda, v. Strals. n. Lond., m. gerst.
Oostra, Margrieta Hillegina, v. Strals. n. Lond., m. granen.
Drent, Anna Catharina, v. Rouaan n. Helsingör, m. wijn.
12 —— Harms, Gesina, v. Narva n. Weser, m. rogge.
Mulder, Maria Catharina, v. Dordr. n. Dantz., m. ijzer.
Thaden, Cathar. Allagonda, v. Dordr. n. Dantz., m. ijzer.
Landeweer, Zeevaart, v. Rotterd. n. Petersb., m. koopg.
Karst, Martha Alida, v. Stettin n. Nantes, m. hout.
Kolk, Jonge Boll, v. Bordeaux n. Riga, m. wijn.
v. Driesten, Grunus, v. Libau n. Maas, m. granen.
Trapp, Eolus, v. Lissabon n. de Oostzee, m. zout.

De Wind den 10den Junij Z.W., Z., Z.Z.W.; den 11den Z.Z.W., S.; den 12den Z.W., Z.Z.W., Z.; den 13den morg. Z.W.

217de STAATSLOTERIJ.

Trekking der Vierde Klasse.

1ste Lijst. No. 3043 een prijs van *f* 25000; No. 11734 een prijs van *f* 5000; No. 19433 een prijs van *f* 1250; No. 10362 en 12068 ieder een prijs van *f* 1000. *2de Lijst.* No. 2917 een prijs van *f* 2500. No. 14555 een prijs van *f* 1250. No. 14680, 16002 en 18855 ieder een prijs van *f* 1000. — *3de Lijst.* No. 10826, 10848 en 3577 ieder een prijs van *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

Van af den 11den tot en met den 17den Junij 1852 zijn te *Groningen* geboren 8 zoons en 11 dochters; gehuwd 2 paren; overleden 6 ouden en 3 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN ENZ.

GRONINGEN, 15 *Junij.*

TARWE.	Zw. Zand 64 ℔ *f* 4,50	Bl. Voer, 36 ℔ *f* 2,55
de Bak 70 ℔ *f* 7,00	Veen 64 » » 4,40	Bl. Voer 38 » » 2,70
» Oml. 68 » » 6,10	» 66 » » 4,70	» 40 » » 2,85
» 70 » » 6,60	N. GERST.	Zw. Voer » »
» 72 » » 7,10	Winter 56 ℔ *f* 4,00	» 38 » » 2,65
» Old. 68 » » 5,85	» 58 » » 4,25	» 40 » » 2,75
» » 70 » » 6,35	» 60 » » 4,55	» 42 » » 2,90
» » 72 » » 6,85	Zomer » »	BOONEN.
N. ROGGE.	» 58 » » 4,20	Paardeb. *f* 4,50.75 *f* 5,15
Inl. 64 ℔ *f* 5,25	Knobbe 60 » » 4 20	ZADEN, ENZ.
» 66 » » 5,65	» 62 » » 4,50	Gr.Gortp.m. *f* 7,25.50
» 68 » » 6,05	N. HAVER.	Par.100 N.℔ *f* 9.75 *f* 12,50
» 70 » » 6,45	Dikke 38 ℔ *f* 2,80	Kools. *f* 9,20.40,50
» » »	» 40 » » 2,95	Oostfr. *f* 9,75 *f* 10
N. BOEKWEIT.	» 42 » » 3,10	Raapol p.v. *f* 29.75a *f* 30
Zd. 62 ℔ *f* 4.40	» 44 » » 3,25	Prijs der Boter
» 64 » » 4,70	» 46 » » 3,35	1ste soort ⅛ Ton *f* 11
» 66 » » 5.00	» 48 » » 3,50	2de soort ⅛ Ton *f* 10,50

Tarwe ruim prijshoudend. — Rogge en Boekweit aan consumtie loopende afgaande. — Gerst met redelijken handel. — Haver [illegible] in een doen. — Boonen goed prijshoudend. — Gort stil. — Koolzaad ruim prijshoudend.

ROTTERDAM, 14 *Junij.* Tarwe: N. Zeeuws., Vlaams. en Overm. weinig aangevoerd en tot ruim vorige prijzen verkocht; goede en [illegible] *f* 8,20 a *f* 8,60; mindere *f* 7,50 a *f* 8,10; goede en [illegible] Jarige *f* 7,70 a *f* 8,10; Poolsche bij gerijf; 156 ℔ Oude [illegible] *f* 315; Roode soorten prijshoudend; 165, 167 ℔ N. Hoogl. [illegible] *f* 300 a *f* 310; 163, 164 ℔ dito *f* 282, *f* 283; 160 ℔ O. dito *f* 285; 162 ℔ N. Bovenl. Ris *f* 278, *f* 280; 164, 165 ℔ dito *f* 277, *f* 285; 166, 167 ℔ dito *f* 290; 167 ℔ N. Kleefsche [illegible] 290; 162 ℔ Odessa-Cubanca *f* 212; in publieke veiling 60 last [illegible] ℔ Roode Odessa *f* 190, *f* 191, *f* 192, *f* 193. — Rogge: [illegible], Zeeuws. en Vlaams. bij zeer geringen aanvoer vorige [illegible], *f* 6,40 a *f* 7,50; andere soorten met redelijken handel [illegible] verbruikers; 152 ℔ Amerik. *f* 200; 154 ℔ Fransche *f* 203; [illegible] dito *f* 188, *f* 190, *f* 192; 146, 147 ℔ dito *f* 178, *f* 180; [illegible] 149 ℔ dito *f* 180, *f* 185; 150 ℔ N. Bovenl. *f* 195; 150 ℔ Koningsb. *f* 185; 142 ℔ Arch. *f* 170; 145, 146 ℔ Cours. [illegible] Schiedam *f* 185, *f* 187. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en [illegible] Winter *f* 4,90 a *f* 5,10; dito Zomer *f* 4,80 a *f* 5; 130 [illegible] Libau te Schiedam *f* 172. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3,10 a *f* 3,90; dito Lange *f* 2,50 a *f* 3,10. — Boekweit, op [illegible] ℔ N. Noordbrab. *f* 173, *f* 175, *f* 176, *f* 180; dito Noordbrab. *f* 173, *f* 176; dito Rijn *f* 170; dito Fransche *f* 150, [illegible] Oude dito *f* 135, *f* 140. — Erwten, Zeeuwsche Groene [illegible] *f* 7,25 a *f* 8,25; Graauwe *f* 8 a *f* 12. — Boonen: Zeeuws. Walch. Witte, 25 cents lager, *f* 7,50 a *f* 10,25; dito Bruine, [illegible] cents lager, *f* 7 a *f* 10,25; dito Paardenboonen 10 cents hooger, *f* 5 a *f* 5,30. — Koolzaad: Overmaasch 50 a 52 p. vl.; [illegible] 47 a 49 p. vl.

AMSTERDAM, 14 *Junij.* De marktprijzen van Boter waren als volgt: Vriesche *f* 35 à *f* 37, Kuijnder *f* 31 à *f* 33, [illegible] *f* 32 à *f* 33, Deventer *f* 25 à *f* 28, Zwolsche *f* 28 à *f* 31.

AMSTERDAM, 16 *Junij.* Tarwe aan cons. ruim prijshoudend; [illegible] Poolsch. Pools. *f* 287; 129 ℔ b. dito *f* 282; 128 ℔ Rost. *f* 260; [illegible] Pools. *f* 277. — Rogge hooger gehouden. — Gerst prijshoudend; [illegible] n. Deens. *f* 154, 116 ℔ p. dito *f* 162. — Boekweit in [illegible] 120 ℔ Fries. *f* 180. — Laat beurs nog verkocht: 118 ℔ n. [illegible] *f* 162 in entr. bij partij.

[illegible] dadelijk ¼ p. vl. hooger, op levering onveranderd, Deensch [illegible] op 9 vat in Junij 55 p. vl.; Sept. 56 p. vl.; Nov. 56½ [illegible] Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering [illegible] op 6/w. *f* 32,75; Vlieg. *f* 31,75; Sept. *f* 32; Oct. [illegible] *f* 32,50; Nov. *f* 32 50 a 75; Dec. *f* 32,75 a *f* 33; Mei [illegible] Lijnolie op 6/w. *f* 31,75; Vlieg. *f* 30,75. — Hennepolie op [illegible] Vlieg. *f* 38.

LONDEN, 14 *Junij.* De handel in Tarwe vertoonde heden meer vastheid en in enkele gevallen werd puike witte Inl. zelfs iets duurder betaald. Van Haver was eene goede voorraad en om partijen op te ruimen moest men zich 6 p. verlaging laten welgevallen. Gerst heeft zich op den vorigen koers goed gesouteneerd. Boonen en Erwten schaarsch en prijsh.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 15 *Junij.* Wij hadden op de weekmarkt van heden meer aanvoer, dan men had verwacht; de markt kon met regt vol genoemd worden. Vriesche en Oostvriesche kooplieden bevonden zich mede ter markt; — er heerschte echter weinig variatie, want hoewel de prijzen dalende waren, was de handel daarnaar gerekend niet groot. Vaalmelkte werden verkocht tegen 8, 9, 10 en enkele tegen 11 cents. — Van schapen en lammeren had men insgelijks een' goeden aanvoer, en tegen hooge prijzen werd er veel handel gedaan voor rekening van Holland en Vriesland. — Van de ter markt aangevoerde oude varkens zijn ongeveer de helft verkocht, loopende de prijzen van *f* 16 tot *f* 26. Het getal jonge varkens, dat ter markt was aangebragt, wordt op ruim 300 stuks gerekend, en tegen hooge prijzen gingen dezelve op enkele na alle vlug van de hand.

WINSCHOTEN, 14 *Junij.* Werd de hier ter stede gehoudene veemarkt de vorige week niet zoo druk bezocht als vroeger, ook thans was dit wederom het geval; de handel was evenwel levendig en al het verkochte is voor hoogere prijzen dan de vorige week weggegaan; ook werd de markt wederom door vreemde kooplieden bezocht: of dezen evenwel er in geslaagd zijn naar genoegen op te koopen, zulks valt te betwijfelen, daar, zoo als gezegd is, de aanvoer wel iets gering was.

LONDEN, 14 *Junij.* De prijs van het vee was heden een weinig duurder, ten gevolge van minderen aanvoer, weshalve voor puike kwal. ossenvleesch 3 sh. 8 p. a 3 sh. 10 p. per 8 pond werd bedongen.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 16 *Junij.*

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. $62\frac{15}{16}$, $63\frac{1}{16}$, 63; Dito Dito 3 pCt. 75⅛, $75\frac{3}{16}$, 75⅛; Dito Dito 4 pCt. 95, 95¼, 95; O. I. Leening 4 pCt. $94\frac{9}{16}$, 94⅞, $94\frac{9}{16}$; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 94½; Oblig. 4½ pCt. 101; Aand. Ned. Bank 119 — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. $50\frac{15}{16}$, 51. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. $21\frac{7}{16}$, 21½; Dito 3 pCt. $48\frac{1}{16}$, 48⅛; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. $43\frac{9}{16}$; Coup. Bewijz. 2¾; Passive en Fransche Uitgest. 5⅝, $5\frac{11}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. $40\frac{3}{16}$, 40¼; Dito Dito 4 pCt. $37\frac{15}{16}$. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 107¾, 108; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 106⅝, 106½, 106⅝; Certific. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 96¼; Dito 4½ pCt. 102⅝; Dito bij *Hope* 4 pCt. 91¼, 91⅜; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 91⅛; Certific. van Inschr. in Assign. 6 pCt. 68⅞. — POLEN, Certific. 4 pCt. 83; Dito Aand. met Loten fl. 500 *f* 159. — OOSTENRIJK, Metalliek 5 pCt. 76¾, 77⅛; Dito Nieuwe 2½ pCt. 40⅝, 40½; Dito Nieuwe 5 pCt. 88⅛, 88½, 88¼; Metall. La. B. 5 pCt. 88, ⅜, ⅜; Amerik. Bank-Act. $4\frac{1}{16}$, $\frac{13}{16}$, ¾; Dito Orig. 3⅞, 4⅛, 4; Braz. 5 pCt. 99⅝; Nieuwe Mexik. 25⅝, ¾, $\frac{11}{16}$; Peru 5 pCt. 102½; Gren. 2 pCt. 22½, ¼, ¾; Dito Uitg. 9¾, 10; Ecuador $3\frac{15}{16}$, 4; Ven. 3½ pCt. 41¼, ¾, ¼; Dito Uitg. 16, ⅜; 5 pCt. Philad. L. no. 62.

De stemming in onze binnenl. fondsen was heden iets vaster, bij eenige affaire in Integralen. — In vreemde effekten was geene noemenswaardige variatie. Alleen waren Oostenr., bij vrij levendigen omzet, iets flaauwer. — Van Zuid-Amerik. waren Venezuela's tot verminderde prijzen verkrijgbaar en voor Uitg. Grenada's hoogere koersen te bedingen. — In Amerik. Bank-actien, die iets williger gestemd waren, zijn veelvuldige partijen omgezet. — Brazil. 1824 v. 200 99½; Venez. Onb. St. 3½ pCt. 40½; Gren. Onb. St. 2 pCt. 22, ¼, $\frac{1}{16}$.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2½, Disconto 2 pCt.
Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 63; Spaansche 1 pCt. $21\frac{7}{16}$ a ½; Binnenl. 3 pCt. $43\frac{9}{16}$; Metall. 5 pCt. 77 a $\frac{1}{16}$; Dito 2½ pCt. $40\frac{7}{16}$.

ADVERTENTIEN.

UITDEELING uit de **PROVINC. KERKEL. WEDUWENBEURS** van ***GRONINGEN***, ter Somme van **Negentien Gulden**, op VRIJDAG den 25sten Junij 1852, ten Huize van
M. GOEVERNEUR.

TENTOONSTELLING VAN SCHILDERIJEN.

De **VEREENIGDE COMMISSIE** voor de TENTOONSTELLING heeft het genoegen te kunnen berigten, dat onder de dezer dagen **nagekomen Schilderijen** uitmunten 3 stukken van C. KRUSEMAN, voorstellende: *de gevangen Vlinder*, een Portret en *de Opstanding*; — 2 stukken van N. PIENEMAN, een *Kinderportret* en CHARLOTTE DE BOURBON, haren Gemaal, Prins WILLEM VAN ORANJE, verzorgende, na de verwonding te Antwerpen; — 2 stukken van P. VAN SCHENDEL, eene *Scheveninger Vischvrouw* en een *Naaistertje*, beide bij *Kaarslicht*; — van C. LIESTE, *Avondschemering*; — van LOUIS MEIJER, een *Zeegezigt bij Maneschijn.*

De Commissie vertrouwt, dat de vermelding dezer zoo eervol in hun Kunstvak bekende Meesters genoeg zal zijn, om iederen Kunstminnaar tot een herhaald BEZOEK der TENTOONSTELLING aan te sporen.

AANDEELEN in de **VERLOTING**, à *f* 5 — 00, zijn aan het LOKAAL te bekomen.

GRONINGEN, 14 Junij 1852.

De vereenigde Commissie vn.,
Namens dezelve:
FD. DE WITT, *Secretaris.*

*** **VERGADERING** van **AANDEELHOUDERS** in de GEBOUWEN en TUINEN, welke in **Huur** aan de **SOCIETEIT *DE HARMONIE*** zijn afgestaan, op **Maandag den 21sten Junij 1852**, des avonds te zeven uur, in de GROOTE ZAAL der *HARMONIE*, ten einde een **VOORSTEL** van de **Commissie** uit de **Aandeelhouders** aan te hooren.

GRONINGEN, 17 Junij 1852.

Namens die Commissie:
A. VAN CALCAR.

*** GEWONE BESLOTENE VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der MAATSCHAPPIJ **Tot Nut van 't Algemeen**, op VRIJDAG den 25sten Junij 1852, des avonds te 7 uur, in het CONCERTHUIS. Raadpleging over de Punten van Beschrijving ter Algemeene Vergadering enz.

Namens het Bestuur:
R. J. SCHIERBEEK, *Secretaris.*

*** De **BIJBELVEREENIGING** in ***HUNSINGO*** Vergadert op ZONDAG den 4den Julij 1852, te ***BEDUM***, waar het Lid Ds. D. CANNEGIETER de zamenkomst, in de Kerk, te vier uur, met eene REDEVOERING zal openen.

STADS SCHOUWBURG.

ZATURDAG den 19den Junij 1852,
Voorlaatste Voorstelling.
Op algemeen Verlangen:

ALLESSANDRO STRADELLA,

Groote Romantische Opera in 3 Bedrijven, van FLOTOW, waarin onderscheidene ingelaschte stukken zullen worden gezongen door den Heer **Schmezer.**

Tot slot:

DE KEURMARKER EN DE PICARDIËR,
Vaudeville in 1 Bedrijf, van L. SCHNEIDER.

Allessandro Stradella: de Heer **Schmezer.**
Marie Fermière: Mejuffer **Wagener.**
Aanvang te half 8.

HARDDRAVERIJ TE ONDERDENDAM,

op ZATURDAG den 26sten Junij 1852, ***(zonder uitstel).***
PRIJS: **EEN ZILVEREN THEEPOT.**
PREMIE: **EEN DITO TABAKSKOMFOOR.**

Aangifte der Paarden in het ZIJLVESTERHUIS bij H. ELINGA, des namiddags te één uur.

HARDDRAVERIJ TE NIEKERK,

op ZATURDAG den 26sten Junij, van wege de gezamenlijke Kasteleins H. P. HEUKERS en H. J. KOOPMAN, door alle Paarden, tot genoegen der Keurmeesters. Prijs: een Dozijn fraaije **ZILVEREN TAFELMESSEN**; Premie: een fraaije **SCHILDPADDEN SIGARENKOKER.** Aangifte bij H. P. HEUKERS.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

R. MIDDENDORP,
beroepen Pred. te Hollandsche Veld, Prov. Drenthe,
met
E. DIKEMA.

HOOGEZAND, 16 Junij 1852.

*** Bevallen van een' ZOON V. KONING, Echtgenoot van

A. G. RIJKENS.

AKKRUM, 11 Junij 1852.

*** Bevallen van een MEISJE AALTJE ZUITHOFF—PLUIMKER.

GRONINGEN, 12 Junij 1852.

D. ZUITHOFF,
Steenhouwer.

*** Mijne geliefde Echtgenoot C E. CLEVERINGA beviel heden middag voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER.

SCHEEMDA, 12 Junij 1852.

F. H. BUSEMAN.

Eenige kennisgeving.

*** Door Gods goedheid is van eene DOCHTER bevallen A. H. HELDER, beminde Echgenoot van

J. H. REDDINGIUS, *Predikant.*

MORRHA, 14 Junij 1852.

*** Bevallen van eene welgeschapen DOCHTER Vrouwe J. P. LEWE VAN NIJENSTEIN, hartelijk geliefde Echtgenoot van

Mr. **P. POLMAN GRUIJS.**

GRONINGEN, 15 Junij 1852.

*** Heden overleed, aan langzaam verval van krachten, in den ouderdom van 81 jaren en ruim 3 maanden, onze geliefde Vader G. H. TER HORST, D.z., in leven *Koopman* en *Landbouwer.*

RIJSSEN, 8 Junij 1852.

J. TER HORST, G.H.z.
D. TER HORST.
J. H. TER HORST.

PS. De **HANDEL** in ***EIKENHOUT*** blijft op den bestaanden voet continueren.

*** Na eene ziekte van bijna vijf weken, overleed heden avond, omstreeks vijf uur, mijn geliefde Echtgenoot, CORNELIS JANS DE COCK, in leven *Landbouwer op Warkemaheert*, in den ouderdom van ruim 39 jaren Achttien jaren was ik met hem door den echt verbonden, mij nalatende zes Kinderen, zijnde twee den overledene in de eeuwigheid voorgegaan.

VIERHUIZEN, 10 Junij 1852.

G. S. BRUINS,
Wedw. C. J. DE COCK.

*** Werden wij in den aanvang dezer maand in diepen rouw gedompeld door het afsterven van onze waarde Moeder, heden werd die rouw verdubbeld door het overlijden van onzen waarden Vader, den Heer CORNELIS VAN HEEL, in leven *oud-Rijks-Ontvanger van de Gemeente Midwolda*, in den ouderdom van ruim 75 jaren.

Diep bedroefd geven wij langs dezen weg hiervan kennis aan Familie en Bekenden.

GRONINGEN, 12 Junij 1852.

C. J. VAN HEEL.
Uit aller naam.

*** Heden avond tien uur ontsliep, na eene hevige ongesteldheid van vier dagen, mijn geliefde jongste Zoon JAN FREESEMANN, in den ouderdom van achtentwintig jaren en elf maanden.

Den Huize OORBIET, onder *Dronrijp*,
13 Junij 1852.

S. BURHOVEN VIËTOR.

Algemeene kennisgeving.

*** De Boekhandelaar **J. OOMKENS, J.Zoon,** heeft uitgegeven:

Prof. ***P. HOFSTEDE DE GROOT*, Lineamenta Historiae Ecclesiae Christianae. Editio altera, emendata et aucta** .. *f* 2 — 60.
Ds. ***M. A. AMSHOFF*, NORDERNEY.** BRIEVEN bij een BADBEZOEK, geschreven in 1851, *f* 1 — 00.
Idem in linnen band........................ *f* 1 — 30.

*** Bij **P. S. BARGHOORN**, te *Groningen*, is gedrukt en mede bij **SIJTSE LANTING**, op *den Ham*, te bekomen:

MIJN GELOOF ALS CHRISTEN.

OPEN BRIEF aan eenen VRIEND, naar aanleiding van 23 mij door hem opgegeven bijbelplaatsen. — Benevens eene opheldering bij het lezen van Rom. VII, VIII, IX en XI. Een boekje voor waarheidlievende Christenen, door ***Sijtse Lanting.*** à 75 Cents.

(Wordt niet in comm. gezonden. — à Kontant te ontbieden.)

*** Bij **J. RÖMELINGH**, DE JONGE, is uitgegeven:

Dr. ***J. WEISS*** *(Directeur der Watergeneesinrigting te Stondstead-Burij)*,

HANDBOEK DER WATERGENEESKUNDE,

voor Gezonden en Zieken; resultaten van eene vijftienjarige ondervinding; naar het Hoogduitsch, à *f* 2—50.

De toetreding van vele bekwame Doctoren tot de Watergeneeskunde, ook in Nederland, wegens de gunstigste genezing van de ergste Ziekten, heeft het vooroordeel van het Publiek doen verdwijnen, zoodat in alle oorden onzes Lands, door de aanbeveling van bovenstaand Handboek als het beste wat nog in eenige taal is uitgegeven, de glansrijkste genezingen plaats hebben

Bij onderstaande Boekverkoopers in deze Provincie voorhanden:

Appingedam, Wed. MEKEL.	*Veendam*, P. A BARENDS.
Noordbroek, S. G. NOORDING.	„ F. E. MULDER
Pekela, S. J. SCHUIT.	*Wildervank*, T. v. HALTEREN.
Hoogezand, JOUSTRA.	„ H. W. PRONK.
Sappemeer, S. v. D. BAAN.	*Winschoten*, P. HUISINGH.
Stads Kanaal, HARDENBERG.	„ P. S. v. D. SCHEER.
Uithuizen, Wedw. MEKEL.	*Zuidbroek* T. T. BORGESIUS.

te *Groningen* in de meeste Boekwinkels en bij den Uitgever.

De 6de Jaargang van den *Watervriend* is thans op aanvrage te bekomen, à 50 Cts., bevattende vele belangrijke mededeelingen.

₊ Bij de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, wordt met succes gedebiteerd:

Voor Leesgezelschappen en Leesbibliotheken:

I. *A. G. BRUINSES*, **TAFEREELEN uit de Geschiedenis** van de STICHTING en VESTIGING der **Christelijke Kerk.** Prijs *f* 3 — 75.

II. ———————— **SCHETSEN uit het Christelijk Leven** in de *drie eerste eeuwen* der Kerk. Prijs *f* 1,50.

Als AANHANGSEL op de *Tafereelen uit de Geschiedenis van de Stichting en Vestiging der Christelijke Kerk.*

Beide Werken bevatten voor gemoedelijke Lezers eene gepaste Lectuur, daar zij niet enkel sommige fragmenten uit de onderwerpelijke Geschiedenis bevatten, maar ook die Geschiedenis als het ware op eene geleidelijke wijze behandelen. — Overigens zijn de over deze Werken gegevene recensiën in allen deele gunstig te noemen. Uit eene derzelve,

III. ———————— **Uit het LEVEN;** Schetsen en Beelden. Prijs *f* 1 — 50.

Ds. VAN SCHAICK wijdde in de *Boekzaal* aangaande deze Schetsen en Beelden een recenserend artikel, waarin hij, onder anderen, eene der Schetsen „een juweeltje" noemt.

IV. *H. DIJKEMA*, **Winterreis door RUSLAND,** gedaan in het jaar 1841. Met eene Kaart. Prijs *f* 3 — 20.

Dat de Schrijver de verwachting, die men van zijn vroeger geschrift had gekoesterd, niet heeft teleurgesteld, toont de talrijke inteekening, die ook dit Werk mogt te beurt vallen.

V. *J. VAN DER VEEN*, *A.z.*, **Paul's verblijf op den Sperwerhorst.** Met Vignet op staal. Prijs *f* 3 — 00.

VI. *H. J. ABBRING*, **Het Dal Kehrah, of de Pelgrimsoogst;** een Persisch verhaal. Twee Dln. Prijs *f* 6—20.

Even als de Schrijver van het „Drentsch Mosaïek" in zijn *Paul's verblijf op den Sperwerhorst*, treedt deze hier op het gebied des maatschappelijken levens, en bestrijdt in het kleed der romantiek hier sommige ondeugden en feilen, wier uitroeijing ten eenenmale gewenscht mag geacht worden.

VII. *J. VENEDEIJ*, **Eene Badkuur in het Zuiden van Frankrijk;** Geschiedkundige en Plaatselijke herinneringen. Naar het Hoogduitsch. Twee Deelen. Prijs *f* 5,80.

Daar dit Werk op eene aangenaam boeijende wijze den leeslust gaande houdt, vermits de Schrijver bij zijne kernachtige konterfeiting der indrukken, welke hij ondervond op zijne reis door de heerlijke landstreek, die hij bezocht, eenen diep-menschkundigen blik op derzelver bewoners slaat, en daardoor als het ware geheel in het volkskarakter dier uit zoo verschillende bestanddeelen zamengestelde natie ingrijpt, zoo mag dit Werk gerustelijk worden aangeprezen ten gebruike van hen, die in hunne lectuur iets degelijks wenschen te vinden.

VIII. **Leven, Denken en Werken van JOHANN KASPAR LAVATER.** Naar het Hoogduitsch van *Dr. FERDINAND HERBST.* Prijs *f* 3 — 20.

De Werken van LAVATER zullen zekerlijk wel altijd gezocht blijven, zoolang het Christendom zijne ware vereerders zal blijven bezitten.

De **RANGSCHIKKING** van SCHULDEISCHERS in het Faillissement van Mejufvrouw **M. POLAK**, Ehevrouw van E. S. DE JONG, is, met de BEWIJZEN, ter GRIFFIE van de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen* nedergelegd, om aldaar gedurende **veertien dagen** na deze aankondiging, ter **inzage** van de belanghebbenden te blijven.

De Curator:
Mr. H. C. UPMEIJER.

HERBESTEDING.

Op WOENSDAG den 23sten Junij 1852, des namiddags te 3 uur, ten Huize van den Kastelein H. J. BUNSEMA, te *Niehove*, zal, door de VOLMAGTEN van het **KOMMER-ZIJLVEST**, onder nadere approbatie, worden herbesteed:

Het **UITDIEPEN** en **VERBREEDEN** van het **NIEHOOFSTER-DIEP**, lang 3870 Ellen, in één perceel, benevens het **UITDIEPEN** van de **OPVAART** naar **NIEHOVE**, lang 275 Ellen.

Deze Besteding zal geschieden bij enkele Inschrijving, moetende de *inschrijvingsbiljetten bezorgd wezen op den* **dag** *vóór* **de aanbesteding**, zoowals bij het 4de additionele Artikel des Besteks is omschreven.

Het Bestek, waarnaar gemelde Herbesteding zal plaats hebben, zal van af heden ten Huize bovengenoemd, en bij den ZIJLWAARDER te *Kommerzijl* ter lezing liggen, zoo mede de Dwarsprofillen, volgens welke laatste eene hoeveelheid grond moet verwerkt worden van ongeveer 30,000 kubieke Ellen.

NIEHOVE, 12 Junij 1852.

De Volmagten voornoemd:
G. R. REINDERS.

GEWIJZIGDE STOOMVAART

tusschen

AMSTERDAM en LEMMER

met de **STOOMBOOT** ***WILLEM II.***

Vertrek:

Van *Amsterdam:* MAANDAGS, WOENSDAGS en VRIJDAGS, des voormiddags te 11 uur.

Van *Lemmer:* DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS, des namiddags te 1 uur.

Vertrek der **BARGE** van *Groningen*, in Correspondentie met deze Dienst: 's Avonds te 11 uur.

ZWOLSCHE STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.

De *twee* in dienst gestelde Stoombooten *de Stad Zwolle* en *de Stad Amsterdam* varen gedurende dit seizoen daar **dagelijks**, *uitgezonderd des* WOENSDAGS,

van **Zwolle** 's morgens te *zeven* uur;
van **Amsterdam** 's morgens te *elf* uur.

In directe verbinding met de HOLL. en RIJN-SPOORTREINEN, — met *Alkmaar*, — het *Nieuwe Diep*, — met *Meppel*, *Assen*, *Groningen* en *Veendam*.

Ten overstaan van den Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, zullen, op **HEDEN** VRIJDAG den 18den Junij 1852, des namiddags te 2 uur, in het openbaar, te *Groningen*, in de Kijk-in-'t Jatstraat, ten Huize bewoond door den Heer KOCH, worden verkocht: de **HUISMEUBELEN** en verdere **ROERENDE GOEDEREN**, nagelaten door wijlen den Hoog Eerwaarden Heer J B. PRIESTER.

Woensdag den 30sten Junij

1852, des voormiddags te 10 uur en vervolgens, zullen, ten Huize van den Heer J. E. J. JANSEN, achter Akerk, worden verkocht: de nagelaten **GOEDEREN** van Mej. de Wed. JANSEN, bestaande uit: KABINET, PORSELEIN, LINNEN, TAFEL- en BEDDEGOED, **GOUD en ZILVER, JUWEELEN en MUNTSTUKKEN**, ENZ. Te bezien den dag bevorens, des namiddags van 2 tot 5 uur.

Mr. J. J. CREMERS.

Donderdag den 24sten Junij

1852, des avonds te 7 uur, zal, ten Huize van den Kastelein G. T. TIESSEN, mede worden verkocht: Het **TOPGRAS** van ongeveer 3½ Bunder *Land*, gelegen aan den Adorperweg, **de Lange Venne** genoemd, en van ongeveer 1½ Bunder **LAND**, gelegen achter de Rijskampen, toebehoorende aan J. VAN DER VEEN.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

DE VERHURING VAN HOOILANDEN,

gelegen te ***Haren*** en ***Onnen***, toebehoorende aan den Heer Mr. J. H. QUINTUS, zal worden gehouden ten Huize van R. ABELS, te *Haren*, op DINGSDAG den 29sten Junij 1852, des namiddags te 3 uur,

en

Van de **LANDERIJEN**, gelegen te ***Helpman***, toebehoorende aan denzelfden, op WOENSDAG den 30sten Junij 1852, des namiddags te 5 uur, ten Huize van F. GIEZEN, te *Helpman*. Zullende eene LIJST, houdende aanduiding van de Perceelen, 3 dagen bevorens ten Huize van Verhuring ter inzage liggen.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

Donderdag den 24sten Junij

1852, des namiddags te 2 uur, zullen, in het Verkoophuis in de Oosterstraat, publiek worden verkocht: onderscheidene **MEUBELAIRE GOEDEREN**, als: KABINETTEN, SECRETAIRES, CHIFFONIÈRES, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, GLAS- en AARDEWERK, KOPER en TIN, LINNEN- en TAFELGOED, BEDDEGOEDEREN, en hetgeen meer te bezien zal zijn Woensdag bevorens, des namiddags van 2—6 uur.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

TOPGRAS-VERKOOPING,

voor de Erven HOMAN, op ZATURDAG den 19den Junij 1852, des namiddags te *drie* uur, bij J. H. REINDERS, te *Foxhol*, ten overstaan van den Notaris

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA.

HOUTVEILING,

onder werkelijke Houtkoopers, op ZATURDAG den 19den Junij 1852, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder G. TER STEEG, te *Delfzijl*, van eene groote partij voor Noordsche rekening aangebragte **HOUTWAREN**, waaronder vele overmaats en zware WORTELBALKEN; — verder beste OSTERRISOER JUFFERS, ELLINGS, EIKEN STOLPEN en BARKOENDERS, ENZ., alsmede DANTZIGER en RIGA GREENEN BALKEN; eene partij van plus min. 400 stuks beste LAURVIGSCHE BALKEN zullen aan de meestbiedenden worden verkocht.

Mr. H. J. OFFERHAUS, *Nots.*

₊ Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Procureur en Notaris te *Leens*, is voornemens, ten verzoeke van de KINDEREN en ERFGENAMEN van wijlen den Landbouwer LAMMERT KLAASSENS STOIT, op WOENSDAG den 23sten Junij 1852, des avonds te 6 uur, ten Huize van J. W. DE VRIES, te *Hornhuizen*, publiek te verkoopen:

Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, met de VASTE, ZOOWEL IN DE ZIJD- ALS OP- EN DEELGAANDE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 21 Bunders, 79 Roeden en 40 Ellen best *Groen-* en *Bouwland*, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 105—00, staande en gelegen te *Hornhuizen* in de Gemeente *Kloosterburen*.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

₊ Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke van den Landbouwer HARMANNUS VAN DER TUUK, te *Wehe*, en de Kinderen en Erfgenamen zijner Echtgenoot, wijlen ANJE JANS SMIT, op VRIJDAG den 25sten Junij 1852, des namiddags te 2 uur, ten Huize van de Wedw. L. E. MARRENGA, te *Wehe*, publiek te Koop presenteren:

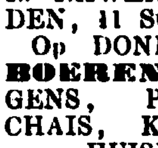

Eene kapitale **BOERENPLAATS**, met de VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMINGEN van 26 Bund., 31 Roed. en 90 Ell. best *Groen-* en *Bouwland*, doende jaarlijks in genere tot huur *f* 154—00, staande en gelegen onder *Wehe*, nabij *Warfhuizen*, Gemeente *Leens.*

De Kooper zal, des verkiezende, ten minste de helft van den Kooppprijs, tegen 4½ pCt. jaarlijksche Interest, over het gekochte beleend kunnen houden.

Voorts zal, ten verzoeke en ter Boerenplaats bovengemeld, publiek, op gewoon krediet, bij uitmijning worden verkocht, telkens des namiddags te 2 uur te beginnen:

Op WOENSDAG den 30sten Junij 1852, diverse op wortel staande **VELDGEWASSEN**, als: 1½ Bunder KOOLZAAD, 4½ Bund. GERST, 1¼ Bund. ROGGE, 8 B. HAVER, 1½ Bund. BOONEN en 8 Bund. TOPGRAS en NAWEIDE; voorts: 16 stuks RUNDVEE, 5 PAARDEN, 11 SCHAPEN en 1 VARKEN; en

Op DONDERDAG den 1sten Julij 1852, onderscheidene **BOERENGEREEDSCHAPPEN**, als: VELDWAGENS, PLOEGEN, EGGEN, KARREN, ENZ., CHAIS, KERN-, en MELKGEREEDSCHAPPEN, diverse HUISMOBILIA en hetgeen verder zal worden gepresenteerd.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

₊ Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke van de Kinderen en Erfgenamen van wijlen PIETER ALBERTS ALBERTSMA en JANNA J. HEEREMA, in leven Echtelieden, op MAANDAG den 28sten Junij 1852, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Waard E. G. TILLEMA, bij de *Winsummer-Zijl*, publiek te koop presenteren:

De welgelegene **BOERENPLAATS**, ***Baatjeborg*** genoemd, bestaande in eene BEHUIZING en SCHUUR, met de VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VAN BLOEDVERWANTSCHAP ERVENDE BEKLEMMING van 23 Bunders, 84 R. en 90 Ell. best *Groen-* en *Bouwland*, doende jaarlijks vaste huur *f* 133—00, staande en gelegen aan den Gr... nabij het Zijldiep, onder *Maarhuizen*, Gemeente *W...*

Mr. H. VAN BOLHUIS.

₊ De Notaris **M. P. WENNIGER**, te *Loppe...* gedenkt, ten verzoeke van JAN KLAASSENS DINGA, op ZATURDAG den 26sten Junij 1852, des middags te 1 uur, ten Huize van L. WARMOLT... *Stedum*, publiek te verkoopen:

Eene **BOEREN BEHUIZ... en SCHUUR**, met de BEK... MING (deels ook in de ZIJ... NIËN VERERVENDE) van 3... 89 R. en 48 E. ongescheiden ... grootendeels *Oud Groen*, doende des jaars op Midw... in genere tot vaste huur *f* 156—00, staande en ge... te *Stedum.*

₊ Ten overstaan van Mr. **P. BRONGE...** Notaris te *Mensingeweer* zal, op MAANDAG den ... Junij aanstaande, ten Huize van den Kastelein A. DE JO... te *Eenrum*, des namiddags te vier uur, publiek te ... worden gepresenteerd:

I. Eene **BEHUIZIN... SCHUUR**, geteekend no... 149, met de BEKLEMMING... 2 B., 83 Roeden *Land*, waar... Behuizing staat, doende jaarlij... huur dertig Gulden.

II. De VASTE, ALTOOSDURENDE, ONOPZE... RE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEM... van 2 B., 67 R., 40 Ellen *Land*, jaarlijks op Mi... ter tot huur doende tweeëntwintig Gulden.

III. De VASTE BEKLEMMING van 2 B., ... 60 Ellen *Land*, jaarlijks op Midwinter tot huur d... zesendertig Gulden.

IV. De VASTE BEKLEMMING van één Bunder... R. en 50 E. *Land*, des jaars op Midwinter tot huur ... de vijftien Gulden.

V. De VASTE BEKLEMMING van zesenzestig ... den *Land*, jaarlijks op Midwinter tot vaste huur ... zeven Gulden.

VI. De VASTE en ALTIJDDURENDE BEK... MING van een Bunder, 23 Roeden en 40 Ellen ... jaarlijks op Midwinter tot vaste huur doende ... Gulden.

VII. De VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ... LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ... veertig Roeden en zestig Ellen *Land*, met het REG... daarop eene BEHUIZING te zetten, zullende ... tot vaste huur doen zes Gulden.

VIII. Den EIGENDOM van nommer zeven.

Alles staande en gelegen te *Eenrum* en toebeho... aan de Weduwe en Erfgenamen van wijlen WIBB... RENS GROEN, in leven Landbouwer te *Eenrum.*

P. BRONGERS.

₊ Mr. **A. H. WERUMEUS BUNING**, ... te *Uithuizen*, is voornemens, ten verzoeke van ... BONTHUIS, publiek te verkoopen:

Op DINGSDAG den 18den Julij 1852, des voorm... te 10 uur, ten Huize van den Kastelein S. J. BOL... te *Uithuizen:*

Eene voor korte jaren gebo... timmerde BOEREN BEHU... en SCHUUR, get. no. 15 ... verder GETIMMERTE, ... VASTE, ALTOOSDURENDE ... KLEMMING van 18 B., 28 R., 60 E. *Groen-* en ... *land*, doende jaarlijks op Midw tot huur *f* 157.50, ... en gelegen in den Moeshorn te *Uithuizen.*

En op DONDERDAG den 16den derzelfde maan... namiddags te 1 uur, aan de voorschrevene Boerenpla... Al de te Velde staande VRUCHTEN, LEV... HAVE, BOEREN, KERN- en MELKGEREEDSC... PEN, ENZ., ENZ.

De ondergeteekende voornemens ... om hier **ter Beurze** werkz... zijn als **COMMISSIONAI...** VERKOOP van **GRANEN**, ... **DEN, ENZ.**, neemt de vrijheid zich in de g... ner STAD- en GEWESTGENOOTEN aan te bevel...

GRONINGEN, 16 Junij 1852.

EPPO J. BRUINS...

Attentie.

Ten gevolge annonce van den 18den Mei l.l. b... ondergeteekende, dat hij thans, behalve zijn ... **IJZERWINKEL**, ruim is gesorteerd in ... en ander **SMIDSIJZER**, en zich alsnu betr... deze Artikelen minzaam aanbeveelt.

E. G. GROENEVELD...

WINSCHOTEN, 16 Junij 1852.

Tegen betaling der Advertentiekoste... men **terugbekomen** eene ZWART... DEN **PARAPLUIE**, die voor ... maanden is blijven staan bij den onderge...

P. BEKKER...

BARTHELEMY'S Brochu... met al het ongelooflijks, dat zij ... zoo zeer de aandacht van het ... trekt, waarvan de Lezers dag... honderden aangroeijen, wordt voor 25 c. bij alle re... le Boekhandelaren en in al de Depôts van het Verk... verkocht.

De vele aanvragen om het Werkje in commissie ... vangen moeten weigerend beantwoord worden; de voo... den Boekhandelaar tegen kontante betaling toegesta... intusschen zoo bijzonder gunstig, dat bij een zoo ... toenemend debiet wel niemand zal nalaten, het ... rekening te bestellen.

AMSTERDAM, bij J. H. VAN DER BEEK.

De Apotheker **W. BROC...** te ***Meppel***, verlangt in ... theek en Chemicaliënfabrijk, ... Julij of eerder eenen bekw... liefst **geëxamineerden BEDIENDE**, va... testantsche Godsdienst en van voldoende Getui... voorzien. Men adressere zich, hierop in inclinere... franko brieven, aan bovengenoemd adres.

₊ **G. B. VAN GOOR**, te *Gouda*, heeft uitgegeven en in alle Boekwinkels ter inzage gesteld: ... *spectus* met de 1ste en 2de Aflevering van eenen

PRACHTBIJBEL,

Opgehelderd door gelijkluidende platen, en aanteekeningen van eenige

VADERLANDSCHE GODGELEERDEN.

MET 70 KEURIG BEWERKTE STAALPLATEN.

De Uitgever ziet zich aanvankelijk niet teleur gesteld in zijne verwachting aangaande deze onderneming, ... hij ten doel heeft om het beste aller boeken in den edelsten vorm te doen optreden. *H. M. de Koningin* ... opdragt van dezen **PRACHTBIJBEL** welwillend aan, en behalve haar doorluchtige naam, prijken oo... *den Koning*, van *Prins Frederik*, van *Prinses Marianne* een 't hoofd eener aanzienlijke rij van Inteekenaren. Met ... kelijk geringe prijs, voor welken iedere Aflevering bij inteekening is verkrijgbaar gesteld, geholpen door ... regelmatige wijs, waarop de Afleveringen successivelijk het licht zien, maakt, dat ook de minder gegoed... schatter van het Bijbelboek, door slechts **een dertigtal centen elke week** af te zonderen, weldra ... van dit zoo sierlijk en prachtig gezet Juweel kan geraken.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL

tot de Groninger Courant van den 18den Junij 1852, *no.* 49.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH OOST-INDIE.

BATAVIA, 24 April.

Bij besluit van Z. Exc. den gouverneur-generaal van Nederl.-Indië is aan den vice-president van den raad van Nederl.-Indië, mr. *J. F. W. van Nes*, verleend één jaar verlof naar Nederland, tot herstel van gezondheid; — voorts benoemd tot 2den onderwijzer bij de gouvern. 1ste lagere school te Weltevreden, *C. Pieck*.

— De gouverneur-generaal heeft een besluit genomen, waarbij zijne dagelijksche bemoeijingen met onderscheidene geringe zaken worden verminderd.

— De tijdingen van Palembang zijn gunstig. Ter hoofdplaats en in de omstreken was alles rustig.

— Uit een allerbelangrijkst berigt, afkomstig van den predikant *Brumund* te Soerabaya, over de uitbreiding van het Christendom in de binnenlanden van Java, en wel te Waroe Djajeng, blijkt, dat op onderscheidene plaatsen de eerste grondslagen van Christen-gemeenten gelegd zijn, vooral uit Javanen bestaande en door de hulp van bekende Javanen, onder de leiding van den zendeling *Jellesma* tot stand gebragt. Deze gemeenten beloven veel voor de toekomst.

— Volgens eene advertentie in de *Javasche Courant* van den 10den April, trad er te Passaroeang, na eene vijftigjarige vereeniging (buiten huwelijk), in het huwelijk een paar, waarvan de man 69 en de vrouw 65 jaren oud was.

DENEMARKEN.

KOPPENHAGE, 10 Junij.

De volgende hoogleeraren van Kiel zijn afgezet, om het deel, dat ze aan den Sleeswijk-Holsteinschen opstand genomen hebben: de heeren *Justus Olshausen*, *Pelt*, *Ravit*, *Stein*, *Nitzsch*, *Chalybäus*, *Scherck* en *Meyn*. Men twijfelt zelfs of hun wel pensioen zal verleend worden. Na de toezegging eener algemeene amnestie had men zulk eene strengheid niet verwacht.

DUITSCHLAND.

In de *Kölnische Zeitung* van 11. Woensdag vindt men een artikel uit 's Hage, waarin over de verkiezingen te lande gesproken wordt. Daarin wordt het volgende feit als een staaltje vermeld, van hetgeen men van de partij, die zich de anti-revolutionnaire noemt, te wachten heeft, als zij de teugels van het bewind in handen krijgt. Kort na de revolutie van 1830, — zoo luidt het daar, — wist zij aan Koning *Willem I* een besluit te doen onderteekenen, hetwelk in iedere provincie eene geestelijke regtbank instelde, aan welke de bevoegdheid gegeven werd om iederen Protestant, beschuldigd van onzedelijkheid of veronachtzaming zijner kerkelijke pligten, ter verantwoording te roepen, en hem naar bevind van zaken met geldboeten en zelfs met gevangenis te straffen. Alleen den toenmaligen minister van justitie *van Maanen* moet het gelukt zijn, den Koning van de onwettigheid van zulk eenen inkwisitorialen maatregel te overtuigen. Het besluit moet nog in het rijks archief berusten.

(Ook ons komt de zaak zoo buitensporig voor, dat wij geen geloof er aan kunnen slaan. Het moet echter verwondering baren, dat het orgaan van den heer *Groen*, dat anders zoo vlug is, in het uit vreemde bladen overnemen, van al wat eenigzins zijne partij ten voordeele kan strekken, van dit berigt niet een woord, ter wederlegging of logenstraffing, gesproken heeft.

Het ware wel te wenschen dat men, nu dit feit eens is vermeld, volle zekerheid er over ontving, en juist te weten kwam, of en wat er van aan is.)

— Naar men verneemt, hebben de graven en ridders van het hertogdom Saksen-Gotha bij de Bondsvergadering een protest ingediend tegen de nieuwe grondwet en verlangd, dat de toestand zal worden teruggebragt zoo als die was voor Maart 1848.

— De Oostenrijksche minister van onderwijs heeft den Keizer voorgesteld, om het besluit van 1848, bij 't welk de orde der Jezuïten is opgeheven, voor niet meer van algemeene toepassing te verklaren, en bij Keizerlijke verordening de plaatsen aan te wijzen, alwaar deze orde in 't vervolg weder collegiën zal mogen vestigen.

— De gelden, welke vrijwillig ten behoeve van de Duitsche vloot zijn opgebragt, en daartoe aan de centrale Bondsregering zijn verstrekt, bedragen 190,492 guldens. Zij zullen nu, naar men verneemt, tot een gemeenschappelijk nuttig en nader te bepalen doeleinde worden aangewend. — De nog beschikbare schepen hebben, bij mangel aan koopers, die er de waarde voor wilden geven, nog niet te gelde kunnen worden gemaakt.

— Te Maagdenburg is op bevel der politie bij alle boekhandelaren inzage der schuldboeken geëischt, om te weten, of ze ook exemplaren van de schriften van den leeraar *Dulon* uit Bremen hadden afgeleverd.

— De beroemde scheikundige professor *Liebig*, van Giessen, heeft de benoeming tot hoogleeraar aan de universiteit te München aangenomen. — De regering heeft mede hare goedkeuring gehecht aan het ontwerp tot het bouwen van een nieuw laboratorium, waarvan de kosten op *f* 30,000 komen te staan.

— Het verbruik van koffij neemt, bijzonder in Zuid-Duitschland, zigtbaar toe, hetgeen voornamelijk aan minder gebruik van bier wordt toegeschreven.

— Dezer dagen is in Breslau eene tentoonstelling geopend van de voortbrengselen, welke de grond en de nijverheid in de Pruissische provincie Silezië opleveren. Naar men meldt, zijn door 1600 inzenders 14,000 voorwerpen daartoe geleverd. Onder de eerstgenoemde voortbrengselen roemt men inzonderheid de steenkool en de verschillende metalen, en over het algemeen wordt van de deugdelijkheid van het tentoongestelde met hoogen lof gewaagd.

— De eigenaar van eene groote ijzerfabriek, de heer *Renard*, heeft te Breslau bladen van ijzer ten toon gesteld, welke zoo dun zijn als papier. Met 100 pond ijzer kan men een blad maken van 7040 vierkante voeten. Een boekbinder van Breslau heeft een album vervaardigd, waarvan de bladen zoo ledig zijn als het fijnste linnen. Men hoopt het middel te vinden, om hiervan boeken te drukken voor de keerkringslanden, waaraan de wormen of muizen geen nadeel kunnen toebrengen. Men heeft tot dit einde nog maar eene witte inkt uit te vinden en de wijze om op ijzer te drukken.

— De Sacramentsdag is te Pesth met een buitengewonen luister gevierd. De magnaten hebben hunne schatten laten [illegible] en de prins *Paul Esterhazy* verscheen in een kostuum, waarvan de sieradiën op ongeveer 2 *millioen guldens* geschat worden. De Keizer is den 11den naar Czegled vertrokken. Alle berigten luiden zeer gunstig over de ontvangst des Keizers.

— Den 28sten en 29sten Mei hebben in de distrikten van Mulhausen en Heiligenstadt zulke hevige stortregens gevallen, dat in 5 minuten het water der rivier zoo is gerezen, dat het land geheel is overstroomd. Er viel van 10 tot 12 voet water. De oogst is geheel verwoest, boomen werden omvergehaald, gebouwen zijn ineengestort, alle bruggen vernield, de wegen onbruikbaar geworden, het vee is omgekomen; te Eichfels is eene kudde van 700 schapen verdronken. Doch ook eene menigte menschenlevens heeft men te betreuren gehad. In het stadje Dengelstadt zijn 19 lijken gevonden en het bestuur heeft eene lijst bekend gemaakt, volgens welke 47 inwoners zijn vermist. In 't distrikt Mulhausen zijn 19 personen onder ingestorte gebouwen omgekomen, en nog 30 personen daarenboven vermist. De schade is onberekenbaar.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 13 Junij.

Naar men verneemt, zal de reeds wegens eene vroegere onderneming van dien aard bekende dr. *John Rae* door de Hudsons-baai-kompagnie ten spoedigste afgezonden worden, om op de noordelijke kusten van Amerika nasporingen naar sir J. *Franklin* te doen. De genoemde reiziger zal zich door de Chesterfield-straat naar kaap Nicolai begeven, en vervolgens naar kaap Bird, het noordelijkste punt, dat in 1850 door kapitein *J. Ross* bereikt is. Van dezen togt verwacht men een' belangrijken uitslag voor de kennis van die landstreek.

— De Vereeniging van Oudheidkundigen te Londen heeft in de vorige maand een legaat ontvangen van niet minder dan 16,000 ponden sterling.

— Het dagblad *de Atlas* meldt de volgende bijzonderheid: „ Men zegt, dat de Engelsche bank vier monster-bankbilletten, ten bedrage elk van 1 *millioen* £, heeft doen vervaardigen en dat dadelijk na het afdrukken de plaat er van vernietigd is. Een van deze kostbare bankbilletten bezit het huis *Rothschild*, wijlen de Heer *Coutts* bezat er een tweede van, het derde heeft de bank zelve gehouden en de Heer *Rogers*, dichter en bankier, heeft het vierde, dat hij bezit, in eene gouden lijst laten zetten en in zijn salon opgehangen."

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 Junij.

Gisteren en heden zijn de Gedeputeerden in openbare zitting vergaderd geweest. De zitting van gisteren is niet zeer belangrijk geweest, doch zoo veel te meer die van heden, in welke kennis is gegeven van een aantal door de Regering aangebodene wets-ontwerpen van financiëlen aard. Het schijnt, dat de meerderheid der aanwezige Gedeputeerden niet zeer is ingenomen met de voorgestelde ontwerpen. De Kamer heeft ten minste heden voor de eerste maal een blijk van onafhankelijkheid gegeven, door te besluiten, dat de genoemde voordragten zullen worden verzonden naar eene speciale commissie, in strijd met de denkbeelden der Regering, die had verlangd, dat de voordragten zouden worden gesteld in handen van de commissie, welke belast is met het onderzoeken der begrooting.

Die voordragten strekken: tot eene verhooging, met een vijfde gedeelte, van de registratie-regten, welke geheven worden bij den overgang van onroerende goederen; — tot verhooging der regten op alcohol; — tot het belasten van het papier, 'twelk bestemd is om te worden bedrukt; waarvan echter wordt uitgezonderd het papier voor gegraveerde en gesteendrukte teekeningen, voor geographische kaarten en speelkaarten; — tot het belasten van de rijtuigen van weelde; — tot het belasten van de paarden van weelde (welke belasting zal zijn van 60 tot 10 fr.); — tot het heffen van eene belasting van 5 fr. van elken hond; waarvan worden uitgezonderd de honden, welke blinde personen geleiden en de herders-honden.

— De regering heeft een vernieuwd bewijs gegeven van de aanmatigende wijze, waarop zij haar gezag zoekt te handhaven. De heer *Baroche*, vice-president van den Staatsraad, heeft den heer *Reverchon*, wien de behandeling bij dat ligchaam van de verbeurdverklaring der goederen van het geslacht van *Orleans* was opgedragen, bij zich ontboden, om van hem te weten op welke wijze hij voornemens was die aangelegenheid te beschouwen. En toen hij van den heer *Reverchon* vernam, dat hij de wet van den 22sten Januarij in strijd achtte met de wetten des lands, is hem door den heer *Baroche* aangeraden om zich door den heer *Maigne* te doen vervangen, van wien men verzekerd was, dat hij de zaak van het gouvernement zou bepleiten. Men zegt dat de heer *Reverchon* onmiddellijk daarin heeft toegestemd.

— Een Protestantsch dagblad in het departement Finisterre is door den prefect met opheffing bedreigd, omdat het gemeld had, dat te Edimburg eenige Schotten „ *de dwalingen van het Katholicismus*" hadden afgezworen.

— Er zullen eerlang proeven genomen worden met houwitsers, die door middel van electriciteit worden afgeschoten.

Van den 14den. Heden is eene openbare zitting gehouden van de Wetgevende Kamer, in welke de voorzitter den inhoud heeft medegedeeld van wets-ontwerpen, betreffende de departementale-, arrondissements- en gemeentebesturen, en de benoeming der maires en adjunct maires.

— Uit Algerië wordt gemeld, dat in de omstreken van Ghelma een inlandsche stam in opstand is geraakt.

BELGIE.

BRUSSEL, 13 Junij.

De directeur der spoorwegen en een ambtenaar der posterijen zijn naar Londen vertrokken, om de onderhandelingen ten einde te brengen betreffende eene *tweede* postdienst tusschen Brussel en Londen, waardoor België *tweemaal daags* met Engeland in postverbinding zal staan.

— Uit Dendermonde meldt men het volgende: Sedert het beheer der politie alhier in handen is van onzen ijverigen burgemeester, heeft men de ongeregeldheden en diefstallen niet meer te betreuren, welke vroeger in deze stad meermalen plaats hadden. Echter was in den nacht van den 25sten op den 26sten Mei een diefstal gepleegd, tot hiertoe ongehoord. Te drie uur des morgens sloop iemand in de stads-politiewacht. De agenten, vermoeid van het nachtwaken en van de tournées, welke zij hadden verrigt, bespeurden niets, zoodanig dat men hen hunne sabels, die nevens hen lagen, ontnam en de dief er mede heenging. Men kan zich de ontsteltenis van deze agenten verbeelden, toen zij, wakker geworden, hunne wapens misten. Dadelijk werd een onderzoek in verdachte huizen en bij kwalijk befaamde personen gedaan, maar niets werd ontdekt.

Eindelijk na twee dagen ontvingen de politieagenten den navolgenden brief:

„ Aan de politieagenten dezer stad.

„ De eer eens soldaats bestaat in het getrouw bewaren zijner wapens. In den nacht tusschen Dingsdag en Woensdag l.l. hebt gij u uwe sabels laten ontnemen. Ik stel u dezelve, door tusschenkomst van uwen commissaris, ter hand, en opdat gij u steeds uwe verregaande achteloosheid zoudt kunnen herinneren, zijt gij voor acht dagen in uwe functiën geschorst."

Deze brief was geteekend door den heer burgemeester, die zelf de wapens had weggehaald en alzoo de waakzaamheid der politie had willen beproeven.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Dingsdag, den 15den Junij.

Van den minister van binnenl. zaken is ontvangen het afschrift eener overeenkomst met België omtrent de regeling van het toezigt op de beplantingen der oevers van de Maas.

Tot rapporteurs over het ontwerp betrekkelijk de indeeling van het Rijk in kiesdistricten voor de Prov. Staten, zijn benoemd de heeren: *Wintgens*, *Metman*, *v. Eck* en *Mackay*.

De zitting is daarna gescheiden.

'sGRAVENHAGE, 15 Junij.

Naar men verneemt, heeft de minister van binnenl. zaken van zijne voorgenomen reis naar Zeeland afgezien.

AMSTERDAM, 16 Junij.

De Russische Grootvorsten zijn heden voormiddag op het paleis alhier aangekomen. Zij hebben het merkwaardigste der hoofdstad bezigtigd, ook de woning van *Peter den Groote* te Zaandam bezocht, en zijn vervolgens nog heden avond weder van hier vertrokken.

UTRECHT, 15 Junij.

Naar aanleiding der gunstige en voldoende berigten uit België ontvangen omtrent de inenting als voorbehoedmiddel tegen de besmettelijke longziekte, zijn bij den heer *D. Schoenmakers*, veehouder te Achttienhoven, door de heeren *Rijnders* en *Jennes*, een getal van dertig runderen, van verschillenden ouderdom, ingeënt.

ZWOLLE, 14 Junij.

Men verneemt, dat het bestuur der Overijsselsche kanaalmaatschappij besloten heeft, de werkzaamheden voor het bouwen der stuw in de rivier de Regge voor eigen rekening en onder de leiding van het technische personeel te doen uitvoeren, en dat reeds met die werkzaamheden eenen aanvang is gemaakt.

HET LOO, 14 Junij.

Gisteren morgen te elf uur is Z. M., vergezeld van dr. *Everard* en kapitein *Kock*, naar Soestdijk vertrokken, om H. M. de Koningin-moeder met het verjaarfeest van Z. K. H. prins *Hendrik* geluk te wenschen. Nog dienzelfden avond kwam Z. M. alhier terug.

HH. KK. HH. de Grootvorsten *Nicolaas* en *Michael* van Rusland zijn heden voormiddag met een zeer aanzienlijk gevolg op het Loo aangekomen. Heden avond zal het bassecour van het paleis prachtig geïllumineerd worden. Men verneemt, dat de Grootvorsten zich van het Loo naar Soestdijk en Amsterdam zullen begeven, en ook een bezoek zullen afleggen aan de nederige woning te Zaandam, waar eenmaal hun doorluchtige voorzaat, Czaar *Peter de Groote*, zijn verblijf hield.

Het is te hopen, dat men voor de ophanden zijnde wedrennen, welke alhier op den 15den, 16den en den 18den dezer zullen plaatst hebben, gunstiger zomerweder mogen hebben dan in de afgeloopene week. Een groot aantal courspaarden is reeds alhier aangekomen.

HILVERSUM, 15 Junij.

Naar wij vernemen, moet dezer dagen door mejuffrouw *C. Voogd*, te Nieuw-Loosdrecht, (als beide armen missende) met de voeten eene schilderij geborduurd zijn, waarvan de kunstige, fraaije en smaakvolle uitvoering eenen geduldigen, maar vooral ook talentvollen geest moet doen kennen en bewonderen. Het stuk is bestemd voor de tentoonstelling van nat. nijverheid te Arnhem, waarheen hetzelve dan ook alreeds verzonden is.

SNEEK, 15 Junij.

Burgemeester en wethouders hebben ter kennis gebragt van de ingezetenen, dat de gemeenteraad bij besluit van den 19den Januarij 1852 heeft besloten, de broodzetting, onder magtiging van heeren gedeputeerde staten van Friesland, in deze gemeente af te schaffen; dat die magtiging, bij besluit van heeren gedeputeerde staten voornoemd van den 2den Junij l.l., no. 33, is verleend, en dat alzoo voor het vervolg in deze gemeente de broodzetting is *afgeschaft*.

ASSEN, 15 Junij.

Gisteren is op het veen onder Assen, ter diepte van 7 voeten, een gedeelte van een hoorn van een rund gevonden; de op dezelfde plaats gevondene veelvuldige boomstammen en struiken duiden aan, dat op deze plaats vroeger een bosch moet hebben gestaan.

— Te Meppel heeft het algemeen diaconie-gezelschap der Hervormde gemeente, ter bevordering van den godsdienstigen en zedelijken toestand der minvermogenden aldaar, een patronaat uit deszelfs midden opgerigt; het heeft 12 patronen gekozen en noodigt in de *Mepp. Ct.* de ingezetenen uit tot vrijwillige bijdragen voor bedoelde instelling.

— Aangaande het jagtveld te Rolde is met algemeene goedkeuring besloten, hetzelve gedurende het jagtsaizoen voor iederen jager open te stellen, tegen betaling van 25 centen voor iederen dag jagt. Permissiebriefjes daartoe zullen alsdan dagelijks worden afgegeven. Waar dezelve te bekomen zijn, zal nader bekend gemaakt worden. Door dezen maatregel wordt niemand van dit wildrijk jagtveld uitgesloten.

Van den 17den. Naar men verneemt, is in de vergadering van het hoofdbestuur van het genootschap ter bevordering van den landbouw van eergisteren besloten, dat de algemeene vergadering van het genootschap dit jaar zal plaats hebben te *Assen*, op Vrijdag den 20sten Aug. e. k., en zal alsdan ook eene tentoonstelling van vee gehouden worden.

(*Dr. Ct.*)

GRONINGEN, 17 Junij.

Van eene vertrouwde zijde wordt ons medegedeeld, dat Z. M de Koning, bij zijn laatste verblijf in deze stad, zijn stellig voornemen zoude hebben te kennen gegeven, om van de studenten, welke eene der door Z. M. aan onze hoogescholen uitgeloofde medailles zouden hebben gewonnen, de namen en woonplaatsen in een daartoe aangelegd boek te doen opteekenen, ten einde op deze lijst ook in het vervolg geregeld acht te kunnen slaan. — Wij rekenden de mededeeling van deze bijzonderheid voor onze hoogescholen van wezenlijk belang en verheugen ons daarom, vergunning verkregen te hebben, daaraan bij deze bekendheid te geven.

— De verjaardag van H. M. de Koningin, tevens bestemd tot feestelijke herinnering aan dien van Z. M. den Koning, is heden alhier op de gebruikelijke wijze herdacht. Reeds vroegtijdig wapperden uit de torens, kazernen, verscheidene publieke gebouwen en schepen de nationale vlaggen. — Door het bataljon schutterij, het 1ste bataljon van het 3de regement infanterie, het 8ste depôt-bataljon infanterie, en de alhier in garnizoen liggende kavallerie en artillerie werd eene luisterrijke parade gehouden.

Na afloop hiervan werden door het korps muzikanten van het bataljon schutterij, op de Groote Markt onderscheidene muzijkstukken uitgevoerd, en liet zich te half twee het carrillon van den Martinitoren hooren. Heeren officieren van de d.d. schutterij en van het garnizoen alhier vereenigden zich des middags in de societeit *Amicitia*, bij TEN HAVE, aan de Groote Markt, tot het houden van een vriendschappelijk diner.

Van vier tot vijf uren liet zich andermaal het carrillon hooren, en tegen zeven uur verzamelde zich het korps hoornblazers voor de societeit *Amicitia*, en voerde aldaar onderscheidene fraaije muzijkstukken uit.

Door de weezen en armen in het Roomsch-Katholijke armenhuis werd deze dag op eene eigenaardige wijze gevierd als een gevolg van de gift van Z. M. den Koning, tijdens Hoogstdeszelfs verblijf alhier. Na te negen uur de H. Dienst te hebben bijgewoond, zijn zij, ten getalle van ruim 180 personen, onthaald op koffij met koek, des middags op een' bijzonderen maaltijd. Heden avond te zes uur zijn door den pastoor F. W. H. JANSEN, onder het houden eener gepaste aanspraak, aan 5 ouden en vijftien jongelieden eereprijzen voor vlijt en goed gedrag uitgereikt, en zullen de gezamenlijke armen en weezen heden avond nog worden onthaald op eenige ververschingen.

Heden avond bestaat er voor de ingezetenen op de Groote Markt de gelegenheid tot het afsteken van onschadelijke vuurwerken.

— In de zitting van de Kamer van Koophandel van heden namiddag, werd overgegaan tot het benoemen van een secretaris voor die Kamer.

Er zijn in aanmerking gekomen de navolgende heeren: mr. P. L. DE GAVERE, N. J. VAN DER LEE, mr. M. REINDERS, A. E. SICHTERMAN en mr. B. D. H. TELLEGEN, waaruit bij eind-stemming is gekozen de heer mr. B. D. H. TELLEGEN. Wijders werd tot afgevaardigde van de Kamer, om deel uit te maken van de commissie tot regeling van het loodswezen, gekozen de heer H. B. ONNES.

— Op aanstaanden Dingsdag en Woensdag, den 22sten en 23sten Junij, zal binnen deze stad plaats hebben de *vierde Algemeene Vergadering van de Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Geneeskunst*. Deze Maatschappij telt tegenwoordig ruim 950 leden, over de onderscheidene provinciën des Rijks verdeeld. Hoewel het natuurlijk niet te verwachten is, dat allen bij deze vergadering zullen opkomen, vleit men zich toch, dat een groot aantal leden van alle kanten bij deze gelegenheid onze stad zullen bezoeken, en het is te verwachten, dat velen hunner, zoo wel om hunne studiën als om hunne praktische loopbaan, met belangstelling vooral de inrigtingen voor het hooger onderwijs te dezer stede zullen wenschen te bezigtigen. Ook vleijen wij ons, dat velen, die nimmer hier geweest zijn, onder anderen de openbare les aan het Instituut voor Doofstommen op Woensdag den 23sten zullen bezoeken, en vertrouwen wij, dat geen van hen onvoldaan deze stad weder zal verlaten. Mogt het weder wat gunstiger worden, dan zoude dit misschien ook nog eenigen uitlokken, de provincie, die voor den landbouw zoo belangrijk is, verder te gaan bezigtigen.

Wij kunnen er overigens bijvoegen, dat er bereids berigt ontvangen is, dat velen zich zullen laten vinden, waaronder onderscheidene die gaarne gebruik willen maken van deze gelegenheid om Groningen eens te leeren kennen, welke kennis bij hen tot dus verre nog slechts bij name bestaat, — zooals dat elders in 't algemeen nog al eens voorkomt.

Voorts merken wij op, dat deze bijeenkomst uit den aard der zaak eene bijzondere aangelegenheid is en daarmede dus geene openbare feestvieringen kunnen zijn verbonden. Echter zal er te dier gelegenheid op Dingsdag avond in de societeit *de Harmonie* eene soirée musicale worden gegeven, die

natuurlijk toegankelijk is voor al de leden dier societeit.

— Wij vernemen, dat het concours om den koninklijken prijs, door de Groninger handboogschutterij *Soranus* zal worden gehouden op Zaturdag, den 19den dezer, des namiddags te 5½ uur.

— Wij hebben het berigt ontvangen, dat de „gezondheids-apostel" of „Volksleeraar der oorspronkelijke gezondheidskunde" ERNST MAHNER, — die, zoo als wij onlangs reeds hebben medegedeeld, sinds eenige weken zich in ons land bevindt, „om op de Hoogescholen aldaar openbare voorlezingen te houden" over de „door hem gedane hoogst gewigtige ontdekking van de oorspronkelijke of aangeborene gezondheidskunde," na eerst te Utrecht en nu te Leiden zijne voorlezingen te hebben gehouden, — voornemens is om over eenige dagen herwaarts te komen, om ook hier nog vóór de groote vacantie zijn' cursus te geven.

De heer MAHNER zou, volgens sommigen, voornemens zijn tegen de volgende week hier te komen, om alsdàn, bij gelegenheid van de algemeene vergadering der geneeskundige maatschappij alhier, zijne denkbeelden dadelijk aan een groot aantal aanzienlijke geneeskundigen mede te deelen.

— Dingsdag l.l. is alhier binnengekomen de nieuwgebouwde schooner-galjoot *Margiena Catharina*, groot 60 lasten, kapt. D. J. MULDER, van Veendam, gebouwd bij G. BOK, te Gasselternijveen.

— In den namiddag van Dingsdag had binnen deze stad een allerbedroefendst en treffend ongeluk plaats. Men vond de vrouw van A. LIBEROM, hoedenmakersgezel alhier, wonende in den Achter-den-Muur tusschen de Boteringe- en Kijk-in-'t Jatsbogen, dien namiddag omstreeks vijf uur dood in hare woning; naar men kan vermoeden, moet zij op eene treurige wijze het leven hebben verloren en moet zich dit volgenderwijze hebben toegedragen. Deze vrouw, dien middag bezig zijnde met het schoonmaken van den zolder, moet zekerlijk op de eene of andere ongelukkige wijze van boven zijn gevallen; althans toen het oudste kind uit de school kwam, konde het niet te huis komen omdat de deur alstoen gesloten was. Eene daarnaast wonende vrouw, het jongste kindje in de wieg hoorende schreijen, zeide tegen dezen jongen, dat hij heen zoude gaan om zijn zusje te wiegen, en op het antwoord van dezen, dat hij reeds bij de deur was geweest, doch deze gesloten had gevonden en moeder zekerlijk om eene boodschap zoude zijn, schoof deze vrouw het raam open en liet den jongen binnen, die alstoen den kreet uitte: „*moeder ligt dood op den grond.*" Genoemde vrouw riep dadelijk eenige buren, waarvan er zich een insgelijks bij dit raam naar binnen begaf, en dit treurige tooneel aanschouwde, — de vrouw zat op de hurken in het portaal en was dood. Men riep nog oogenblikkelijk geneeskundige hulp in, maar het was te vergeefs. — Zij laat een' diepbedroefden echtgenoot en vier kinderen na, waarvan het jongste nog geen negen weken oud is.

Een ander ongeval had op dien dag in de Folkingestraat plaats. H. WIEGMAN, van beroep verlakker, aldaar wonende, had zich even als zijne vrouw voor een paar minuten van huis verwijderd, en bevonden zich alstoen hun tienjarig meisje en een zoontje van zeven jaren alleen te huis. Genoemd meisje had voor eenige dagen wegens ongesteldheid druppen ingenomen en vroeg thans aan haar broertje, of ook hij die eens proeven wilde; op het antwoord van ja, neemt zij een fleschje uit de kast en geeft hem hiervan een weinig; doch naauwelijks heeft hij ingenomen of hij begint hard te schreeuwen. Het meisje roept haren vader en deze ontdekt spoedig dat het kind een weinig vitriool had ingenomen, in plaats van genoemde druppelen. Geneeskundige hulp werd dadelijk gehaald, en hoewel de toestand van het lijderje eerst bedenkelijk scheen, zoo is er thans nog hoop op herstel.

— Door burgemeester en wethouders dezer gemeente is gisteren voormiddag op het raadhuis alhier, door hunnen gecommitteerde, bij enkele inschrijving aanbesteed: Het bouwen van een pand nieuwe steenen walmuur, aan de oostzijde van het Schuitendiep, van af den vleugel aan den Poelepoortenboog tot aan den nieuwen walmuur aldaar, waarop twee biljetten van inschrijving zijn ingekomen, te weten: een voor *f* 1684 en het andere voor *f* 1589—90, zijnde van J. B. PESTMAN, wonende alhier.

Mede is aanbesteed, voor den tijd van drie achtereenvolgende jaren: het onderhoud van den rijweg, enz. van Groningen naar Martenshoek en van Foxham naar Foxhol; waarop vijf biljetten van inschrijving zijn ingekomen en wel van *f* 5986, *f* 4995, *f* 4579—50, *f* 4444, en het laagste biljet van H. VAN BRUGGEN, nabij Groningen, onder Helpman, voor *f* 4065.

Voorts verpachting, voor den tijd van drie achtereenvolgende jaren, van het grasgewas aan den weg van Groningen tot Martenshoek, Foxhol, in zes perceelen:

1.) van het einde des wegs aan de keijenstraat, buiten het Kleinepoortje, tot aan paal no. 4; waarop is ingekomen, één inschrijvingsbiljet van H. MAKKEN, buiten het Kleinepoortje, voor *f* 50 in drie jaar of *f* 17 per jaar.

2) Van paal no. 4 tot no. 6; — ingekomen een biljet van L. LUBBERS, wonende onder Engelbert, voor *f* 14 per jaar.

3) Van paal no. 6 tot no. 8; — drie biljetten, van *f* 18, *f* 20—10 en het hoogste van *f* 20—25 per jaar, van L. MOLENKAMP, wonende onder Engelbert.

4) Van paal no. 8 tot no. 10; — een biljet van G. WEEMHOF, te Westerbroek, voor *f* 17 per jaar.

5) Van paal no. 10 tot no 12; — waarop twee biljetten waren ingekomen, van *f* 17—25 per jaar, en het andere van J. VAN BRUGGEN, te Foxhol, voor *f* 20; — en

6) Van paal no. 12 tot no. 958, en de weg van de brug te Foxham, tot aan de brug te Foxhol; — twee inschrijvingsbiljetten, het eene voor *f* 13 per jaar en het andere voor *f* 13—25 per jaar, zijnde van P. MEWES, te Foxham.

— Men verneemt dat bij de te Appingedam gevestigde afdeeling van het genootschap van nijverheid te Onderdendam het voornemen bestaat om eerlang te Appingedam eene *tentoonstelling* te houden bepaaldelijk voor de kleine ambachten, een tak van nijverheid, die in ons gewest zeker niet minder aanmoediging verdient dan de landbouw.

Wij vertrouwen dat aan deze nuttige onderneming eerlang de noodige publiciteit zal worden gegeven, opdat de handwerksman worde uitgenoodigd om, naar zijn best vermogen, aan eene mededinging deel te nemen, die, behalve de meerdere bekendheid, welke het leveren van goed en deugdelijk werk ten gevolge heeft, ook het vooruitzigt op eenige uitgeloofde belooning opent.

— JACOB SINNING, landbouwer en voerman wonende op de plaats *het Hemelrijk* genoemd, omstreeks drievierde uurs van deze stad gelegen, Maandag middag met eene zijner koeijen naar een' aldaar zich in de nabijheid bevindenden stier gaande om dezelve te laten bespringen, had hij door een toeval het ongeluk, door den stier te worden getrapt, ten gevolge waarvan hem op twee plaatsen, en wel in ernstige mate, zijn been is gebroken.

— Bij besluit van den 12den dezer, heeft Z. M. benoemd tot burgemeester van Haren L. TH. JORISSEN.

— Door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Groningen is aan de belanghebbenden bekend gemaakt dat ieder, die eene akte tot het uitoefenen der jagt of visscherij of eene kostelooze vergunning tot het uitoefenen der visscherij verlangt te bekomen, zich met zijn verzoek moet wenden tot den burgemeester der gemeente, waarin zijne woonplaats gelegen is, bij wien van nu aan blanko verzoekschriften kosteloos verkrijgbaar zijn; — dat de bezoldigde opzieners der jagt tegen den eersten Julij 1852 van nieuwe aanstellingen worden voozien en die der onbezoldigde opzieners op dien datum zijn vervallen, — en dat ieder, die iemand voor het toezigt tot onbezoldigd opziener der jagt en visscherij verlangt te doen aanstellen, zich kan vervoegen bij den burgemeester van de gemeente zijner woonplaats, ten einde de noodige inlichtingen te bekomen, hoe daaromtrent te moeten handelen.

— Ter verbetering van een berigt dienaangaande, in ons vorig nommer uit de *Amst. Ct* overgenomen, deelen wij mede, dat het zevende landhuishoudkundig Congres, te Leeuwarden, werd bijgewoond door 838 leden, waaronder ½ gedeelte buiten Friesland woonachtig, als: uit Groningen 95, Drenthe 14, Overijssel 15, Gelderland 7, Utrecht 9, Noord-Holland 6, Zuid-Holland 11, Zeeland 1, Noord-Brabant 4, Limburg 1, Westphalen 1 en Pruissen 1.

[De schrijver van een daarover ingezondene teregtwijzing in de Leeuwarder Courant voegt daarbij:

„Wanneer men ziet, wie de mannen zijn, die, ook buiten Friesland, leden van het Congres zijn geweest; wanneer men nagaat, hoe daaronder gevonden worden, die het algemeen vertrouwen hunner gewestgenooten bezitten en wier kennis in zaken van landbouw en landhuishoudkunde, als 't ware, proverbiaal is geworden; wanneer men verder niet onopgemerkt laat hoe ook velen, verhinderd om persoonlijk tegenwoordig te zijn, niet te min van hunne adhaesie aan de zaak deden blijken: dan gelooven wij, dat er voldoende gronden bestaan, om het beweren van de Amst. Ct., dat de ware belangstelling in deze soort van bijeenkomsten nog niet bij de natie aanwezig is, te mogen tegenspreken."]

— Uit de verschillende verslagen, die door eenige leden op het Landhuishoudkundig Congres te Leeuwarden werden uitgebragt, bleek hoofdzakelijk, dat het koolzaad-gewas in Friesland en Zeeland buitengewoon en in Groningerland middelmatig stond. De tarwe en rogge buitengewoon, vooral in Overijssel, Gelderland en Drenthe. De gerst, haver en paardenboonen overal even gunstig. De peulvruchten veel belovend. De aardappelen in Groningen, Friesland en Zuid-Holland veel minder verbouwd; in Overijssel en Gelderland veel meer en algemeen veel belovend.

Een verslag van den veestapel toonde aan, dat daaronder geene andere ziekte dan de longziekte heerschte en deze laatste hoofdzakelijk in Friesland, Overijssel, Noord- en Zuid-Holland en Gelderland. De provincie Groningen was er geheel van bevrijd.

— Dingsdag l.l. had te Dockum, ter gelegenheid der kermis, de aangekondigde harddraverij plaats. De prijs, zijnde een fraaije zilveren tabakspot, komfoor en tafelschel, werd behaald door het bruin-bles merriepaard genoemd *Snel*, toebehoorende aan den heer J. D. LAVERMAN, van Driesum, bereden door den pikeur HARM LUURS, van Niezijl.

— Den 15den dezer had te Zwolle de achtste bijeenkomst van de Broederschap der Notarissen in Nederland plaats. De werkzaamheden werden door 61 leden uit onderscheidene provinciën bijgewoond. Voor het volgende jaar werd de stad Groningen als plaats van bijeenkomst bepaald.

— Aan een artikel van de *Prov. Fr. Ct.* van heden, getiteld „*het loodswezen op het Friesche gat*," ontleenen wij het volgende:

„Wien is het onbekend, hoeveel moeijelijkheden aan het binnenzeilen van de Harlinger haven — vooral voor groote schepen — verbonden zijn. Hoe veel ligter is het de Hollandsche zeegaten binnen te vallen, dan zich een lastig, gevaarlijk en vaak langdurig sukkelen over de ondiepten der Zuiderzee te getroosten. Groningen heeft eene veel gunstiger ligging. De haven van Delfzijl, schoon wat afhandig, is gemakkelijk aan te doen, — en de schepen, die het Friesche gat inzeilen, kunnen langs het Reitdiep de hoofdstad bereiken van dat gewest. Van verschillende zijden heeft men het hooge belang dezer laatste omstandigheid gevoeld. Indien de stad Groningen meer en meer in een onbelemmerd en onmiddellijk verband wordt gesteld met de overige havens der wereld, welk een vooruitzigt opent zich dan niet voor den voordeeligen afvoer der landproducten, — welk een vooruitzigt opent zich dan niet voor den handel! En vooral, welk een vooruitzigt van overvloedig en goedkoop genot van buitenlandsche artikelen opent zich dan niet bij dien regtstreekschen aanvoer, voor de inwoners onzer zuster-provincie!

„Wij verheugen ons in die schoone toekomst, overtuigd dat ook wij, — dat geheel Nederland daarin deelen zal.

„Wij juichen derhalve de pogingen toe, welke in den laatsten tijd werden aangewend om het handelsverkeer met de stad Groningen te ontwikkelen. Eene sleepboot, naar wij echter vernemen zwak genoeg om de onstuimige golven der Noordzee te trotseren, brengt de schepen veilig in het Friesche gat, of van daar in de haven van Groningen.

„Zoo is dan de strijd tegen belemmerende tegenwinden ten voordeele der nijverheid beslist. En nog meer. Het plan is gevormd, om op het eiland Schiermonnikoog, ten gerieve der binnenvallende koopvaarders, een doelmatig en kostbaar kustlicht te plaatsen. Voorwaar, een onvermijdelijke maatregel, die daarenboven menige kiel voor stranden bewaren zal. En eindelijk heeft men het besluit genomen, om het Friesche gat van loodsen te voorzien"....

In de volgende maand Julij zal het zeldzame verschijnsel plaats hebben, dat er twee volle manen in ééne maand zullen zijn, nl. op den 1sten en 31sten Julij. Deze bijzonderheid heeft sinds 1778 niet plaats gehad.

Biezenteelt in Overijssel.

Door het gemeentebestuur van Genemuiden is dezer dagen eene proeve genomen met het voorttelen der biezen, die, wanneer zij gelukt, als hoogst belangrijk voor onze mattemakerijen en de landaanwinning zoo wel in het Zwolsche diep, als in andere zeeboezems van ons land moet worden beschouwd. Men spreekt gewoonlijk van biezenland, maar deze uitdrukking is ten eenenmale onjuist; men moest altijd en uitsluitend spreken van biezenwater, want op land groeit geenè enkele bies; het is eene waterplant, die minstens eenige voeten waterstand noodig heeft om te kunnen groeijen; daarom geschiedt de aanplanting ook meestal door het uitwerpen van biezenzoden in het water; doch daar in het voorjaar het Zwolsche diep door de aanhoudende Oostewinden voor een groot gedeelte droog geloopen was, heeft men zich dezen tijd te nutte gemaakt door op den bodem eenige hoeveelheden biezenzaad in daartoe gedolven greppen te zaaijen, en men mag hiervan eenen goeden uitslag verwachten, omdat in het vorig jaar eene binnenwaarts gelegen sloot in de nabijheid van Genemuiden met biezenzaad was bezaaid geworden, hetwelk een' goeden oogst opgeleverd heeft. Het belang van het gelukken dezer proeve is daarin gelegen, dat dikwijls zeer moeijelijk bieszoden te bekomen zijn, en dat iedere zode met het planten twee tot drie centen kost; men zoude alsnu kweektuinen van biezen in volle zee moeten aanleggen.

Volkshuishoudkunde en Statistiek.

„HANDELSVRIJHEID BETEUGELT HET PAUPERISME."

De voorstanders der beschermende regten beweren niet zelden, en zulks vindt maar al te veel ingang, dat vrije handel het pauperisme beduidend moet doen aangroeijen. Ware dit het geval, dan zoude zulks een allerbelangrijkst bezwaar tegen het stelsel van vrijheid opleveren. Gelukkig dus, dat dit beweren door de ondervinding wordt weêrsproken, en men, juist tegenovergesteld, door cijfers kan aantoonen, dat de handelsvrijheid het pauperisme beteugelt.

Tot staving van dit laatste beweren, verwijzen wij naar een in het begin dezes jaars aan het Engelsche parlement overgelegd verslag van het Algemeen Armbestuur, waaruit blijkt, dat de kosten tot onderhoud der behoeftigen in de beide laatste jaren eene vermindering hebben ondergaan van bijna 6 millioen guldens.

En wat getal onderstand genietenden betreft, ook dit is sedert de afschaffing der graanwetten aanmerkelijk afgenomen. Immers, op den 1sten Januarij 1849 bedroeg dit getal, zoo als het door 590 armen-vereenigingen was opgegeven, 940,851, hetwelk in Jan. dezes jaars met niet minder dan 148,825 was verminderd.

Wil men echter den besten maatstaf, dan moet men zich vooral bepalen tot die armen, welke tot arbeid gebruikt zijn, en wanneer wij uit evengenoemd verslag vernemen, dat het getal van deze laatsten, zoo mannen als vrouwen, op primo Januarij 1849 201,644 bedroeg en dit op primo Januarij dezes jaars met 71,481 was verminderd, dan toch zal wel niet ontkend kunnen worden, dat deze vermindering van meer dan 35 pct. een doorslaand blijk oplevert, hoe, sedert de invoering van het stelsel van vrijen handel in Engeland, het pauperisme aldaar beteugeld is, daar het toch niet te lo[...] valt, dat het juist deze soort van behoeftigen is, dat [...] zenlijk pauperisme daarstelt.

Wanneer wij nu hier nog bijvoegen, dat deze 71,4[...] sonen, die op de lijst der armen-bedeeling gemist w[...] van bloot verbruikers in voortbrengers veranderd zijn, dan [...] het oordeel nog duidelijker in het oog; zoo toch elk [...] slechts 3 gulden per week verdient, dan geeft dit de aanz[...] som van *f* 11,151,036 aan arbeidsloon in het jaar, en [...] zal dan niet de waarde bedragen van dat, wat zij ge[...] ceerd hebben! Mogen de bestrijders van handelsvrijhe[...] deze lessen der ondervinding niet moedwillig de oogen [...]

(*Nijv. Ct.*)

Zonderlinge adressen van Brieven.

Volgens het *Nederlandsch jaarboekje der posterij* wer[...] den loop van 1851 brieven met de volgende adressen verzo[...]

Door het Postkantoor *Amsterdam:*

O! Briefbesteller brengt deez' brief
bij Vollenhoven op 't Westnieuwland en gelief
er bij te melden dat hij is voor den Student.
Ge ontvangt daarvoor, voorzeker van de meid 10 c[...]
Doch pas er op! en breng het geld niet door,
't hoort niet aan U: maar aan s'Lands Postkantoor
te Rotterdam.

Aan Gergje wonende achter de Wal in de Kortroz[...] die vrouw haar man is gebrekkig en spring op een kru[...]
Utrecht

Door het Postkantoor *Appingedam*:

Aan de Italiener Jood Aardappel Kopman
Emmen Zegge te Ostfriesland.

Aan de WelEerwaarde Zeer Geleerde Heer .... bouwer te Oosterwijtwerd.

Aan V. H...... liggende met zijn Schip met hard[...] in de Noordzee.

Door het Postkantoor *Assen:*

dat hoort aan vrouw van de Sluis — nu moe[...] hem gaauw weer schrijven te Meppel.

Door het Postkantoor *Breda:*

Aan J. R. Hynts Soldaat bij het depot welke vrij[...] is gedesserteerd te Harderwijk.

Door het Postkantoor *Meppel*:

in de rozenstraat de tweede dwarsstraat no. 45 ond[...] thuis verkopen Ze potten en pannen tot Am, ster, da[...]

Door het Postkantoor *Oostburg:*

Aan Tanetje Danieles fles Stoelenmater woonende o[...] helder in den agterburd over moeder kee zietoo antw[...] frankoo.

Door het Postkantoor *Eindhoven:*

Aan Hooger Eerwaerdiger Heeren H. den Dubbeltje p[...] en viskarat te Sinte Machgielgechtel.

Door het Postkantoor te *Gorinchem:*

Aan de heer R... stadsvroedvrouw te Gedersberg.

Uit de onlangs verschenen *Jahrbücher der Kath. K[...]* blijkt, dat onder den Paus staan 147 aartsbisschoppen, [...] bisschoppen, 71 apostolische vicarissen, 9 apostolische [...] fekten, 1 apost. custos en 3294 zendelingen in verschil[...] werelddeelen, terwijl de geheele Katholijke bevolking [...] dan 200 millioen telt. De Katholijke missiën bestaan [...] 140 bisschoppen en 4800 priesters. Het Katholijke tijds[...] *Annalen der Verbreitung des Christenthums* verspreidt ja[...] 172,900 exemplaren, als 94,000 in Frankrijk, 30,000 in I[...] 24,000 in Duischland, 4800 in België, enz.

Kunstnieuws.

De voorstelling van het Duitsche operagezelschap op D[...] dag avond l l. bestond, zoo als wij reeds hebben medeged[...] uit de beroemde (en beruchte) *Muette de Portici*, en [...] door een zeer talrijk en aanzienlijk publiek bijgewoond. [...] hoofdpersoon van dien avond was ongetwijfeld de *Masa[...]* die door den heer SCHMEZER werd voorgesteld. Wij d[...] veilig verzekeren, dat deze artiste allezins heeft voldaa[...] de hooge eischen, die men kon stellen. Immers het *Fis[...] lied*, het *Schlummerlied*, het duet met PIETRO enz. w[...] door hem op waarlijk uitmuntende wijze gezongen.

Het verheugt ons dan ook te vernemen, dat de voo[...] ling van e.k. Zaturdag zal bestaan uit FLOTOW's hoog[...] vallige opera *Allessandro Stradella*, waarin de Tenor [...] weder de hoofdpartij is, alzoo eene opera uitnemend ge[...] om op nieuw de talenten van den heer SCHMEZER te [...] schitteren. En dit zal te eer geschieden, omdat bij die [...] stelling zullen worden ingevlochten heerlijke pièces uit a[...] fraaije opera's.

Kerknieuws.

DEN HAM EN FRANSUM, 13 Junij. Heden werd onze n[...] leeraar ds. *W. J. Koppius* onder ons ingeleid, door zijn' b[...] ds. *P. Koppius*, theol. doct., pred. te Rottevalle, met een [...] woord over Joh 15: 12. De bevestigde aanvaardde des n[...] dags zijne bediening, sprekende naar aanleiding van 1 Thess. [...]

De bevestiging geschiedde door den consulent ds. *G. H[...]* pred. te Zuidhorn, en de handoplegging mede door de [...] *Mulder*, pred. te Borger; *Spekman*, te Bergum; *Hendri[...]* Kolham, en den hoogleeraar *W. Muurling*, welke laatste [...] zijnen voormaligen leerling, der gemeente aanbeval, en leer[...] gemeente beide vermaande om te blijven in de liefde, het [...] gebod van den Heer.

— Naar men verneemt, moet aan ds. *Lolcama* te Westerbo[...] tweede male het beroep naar Dwingelo zijn aangeboden, doch [...] z.e.w.e. andermaal daarvoor bedankt.

— Den 10den Junij werdt te Hattem door den eerw. kerk[...] beroepen ds. *Barbas*, predikant te Besoijen in Noord-Brabant.

— Ds. *E. Theunissen*, leeraar bij de Christelijk Afgesch[...] meente te Smilde, heeft het beroep naar Dokkum aangenomen.

— Z. M. heeft goedgekeurd het beroep van een' predikant, [...] bragt door den kerkeraad der Herv. gemeente te Waarder en [...] Ruige Weide, onder de klassis van Gouda, op *P. A. van T[...] nenbergen*, pred. te Elspeet.

(*Ingezonden.*)

Letternieuws.

H. DIJKEMA, *Bijdrage tot de meer alge[...] verspreiding van de kennis der meest belan[...] verbeteringen, welke sedert de laatste jare[...] de Vaderlandsche Landhuishouding zijn in g[...] gekomen. Groningen*, P. VAN ZWEEDEN 1852.

Wij houden ons overtuigd, dat de heer DIJKEMA, reeds g[...] aan ons publiek bekend door onderscheidene landbouw- en lan[...] houdkundige geschriften, op nieuw een verdienstelijk werk [...] verrigt door het opstellen en uitgeven van bovenstaande bro[...] welke wij om die reden meenen aan de aandacht van allen, [...] den wezenlijken vooruitgang van den landbouw, ook hier te [...] een hoofdtak van bestaan en welvaart voor duizenden, belan[...] len, te moeten aanbevelen. Op eene korte en eenvoudige [...] worden de verschillende, op wetenschappelijk onderzoek steu[...] vooral uit Engeland tot ons overgekomen en door de onderv[...] als proefhoudend bewezen verbeteringen in dit vak opgeno[...] uiteengezet en daarbij tevens de voordeelen, aan de aanwendin[...] zelve verbonden, naauwkeurig opgegeven. Voor zoo ver die [...] teringen inderdaad *ook bij ons* algemeene navolging en toep[...] verdienen, heeft de Schrijver in 't bijzonder zijne aandacht ge[...] op deze drie punten, uitmakende even zoovele rubrieken, waar[...] geschrift verdeeld is, namelijk: 1) het kleigraven, benevens he[...] voeren van betere aardspecie ter verbetering der landen; [...] draineren; 3) het vloeijen der graslanden; terwijl deze besch[...] gen besloten worden met een woord over de beste middelen [...] vordering van de Nederlandsche landhuishouding. In eene [...] gaande Inleiding heeft de heer DIJKEMA in overeenstemmi[...] den Engelschman JOHNSTON, als zijne overtuiging doen uit[...] dat op den duur het ware, groote, eenige doel der landhuish[...] de *tuinbouw* moet zijn, en dat, op het voorbeeld der Chinez[...] geen land-, maar den volmaaktsten tuinbouw beoefenen, ook [...] werelddeel en overal met der tijd alle landbouw zich zal [...] oplossen in tuinbouw. Wij hopen, dat dit werkje vele leze[...] vinden en dat het tot veel goeds leide.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITS[...]